Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 онойhоо гарана | № 298 (17421) | 1986 оной декабриин 28, воскресени | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Советтэ, профсоюзуудай Советтэ ба ВЛКСМ-эй обкомдо

...Октябриин социалис ре... 70 жэлэй ойе нэрэтэй со... угтаха, 1987 оной түсэбтэ ...үүдые болзорhоонь урид ...талаар Кабанскын райо... ...инэй орденто локомотив-...абарилгын заводой, Улаан-...р барилгын . комбинадай, ...нгарсктрансстрой» барил-...алгын трестын 708-дахи по-...ухар-Шэбэрэй районой «Ро-...хозой ажалшадай гарга-...лые КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай Совет болон ВЛКСМ-эй обком hайшаагаад, энэ үүсхэлые хаа хаанагүй дэмжэжэ, Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень КПСС-эй горкомуудые, райкомуудые, районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдые, партийна эхин организацинуудые, профсоюзай ба комсомолой комитедүүдые уялгалба.

...АНСКЫН РАЙОНОЙ АЖАЛШАДАЙ 1987 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

тээр дээшэлүүлжэ, тэрэнэй ашаар промышленна продукциин бүхы ургалтые хангаха;

хэлсээнүүдэй ёhоор продукци эльгээхэ түсэбөө бүхыдэнь урид хараалагдаhан саг болзортонь дүүргэхэ;

продукциин шанар hайжаруулга шухала зорилго гэжэ тоолодог тула бүхы продукциин 30 процентые дээдэ шанартайгаар үйлэдбэрилхэ;

мүнөө хүдэлжэ байдаг предприятинуудые шэнэлэн hэльбэхэ, шэнэ оньhон техникэ хэрэглэхэ хэрэгтэ 3 миллион гаран түхэриг мүнгэ гаргашалха, хуушарhан 250 единицэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүдээ hэлгэхэ;

«Материальна нөөсэнүүдые алмаха тухай» тусхай программын ёhоор алмалта түйлаха, бригаданууд, участогууд болон цехүүдтэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые эдэбхитэйгээр бэелүүлжэ, үйлэдбэриин гаргашые 1100 мянган түхэригөөр хорооохо. Материальна, түлишын-энергетическэ нөөсэнүүдые алмаhанай ашаар үйлэдбэриин хэмжээнэй 65 процент ургалтые хангаха. Гэхэ зуура 65 тонно хара металлай прокат, 600 тонно цемент, 30 мянган Гкалори дулаанай элшэ, 600 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха;

ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар 450 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзо оруулха;

ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлэн, хамhабариин ажахынуудые саашадань хүгжөөлгые түйлаха, 220 тонно мяха, 260 тонно hү абаха.

БАРИЛГА

Капитальна барилгада hомологдоhон мүнгэн зөөриие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэhэнэй, хараалагдаhан болзорыень хорсоhоной, хамтын подряд болон индустриальна аргануудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар барилга-хабсаралгын бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ;

өөрынгөө хүсөөр хэгдэхэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээе 20 процентhээ доошо бэшээр дээшэлүүлхэ;

барилгын үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэйгээр ябуулhанай ашаар ажалай бүтээсые түсэбhөө гадуур 1 процент дүүргэхэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэнгые түсэбhөө гадуур 0.5 процентээр доошолуулжа шадаха;

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ой хүрэтэр Селенгинскын ЦКК-да уhа газаашань гаргангүй хэрэглэхэ. дүрбэдэхи комплексые, Кабанск hууринда колбаса хэдэг цех ашаглалгада оруулха, баригдаха бүхы байрын гэрнүүдэй 90 процентые ашаглалгада тушааха.

автомобилиин харгынуудые бариха, капитальнаар заhабарилха жэлэй түсэбүүдые декабриин 25 болотор дүүргэхэ. Эдэ объектнүүдые гансал «эрхим» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ

Газар тарялангда болон мал ажалда эршэмтэй технологи хололын харгатайгаар, таhалгаряагүй дам дамаар нэбтэрүүлжэ, хэрэглэгдэхэ тарилгын газарые 6000 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, хахалагдадаг полиин гектар бүхэндэ 30 тонноhоо бага бэшэ органическа үтэгжүүлгэ гаргагдаха байна.

Жэл бүхэндэ үнеэн бүриhөө hү hаалгые 2500 килограммда хүргэжэ, үйлэдбэрилhэн hүнэйнгөө 90 процентыень 1-дэхи сортоор тушааха ёhотойбди. Тиимэhээ условно мал бүхэндэ 20 центнерhээ бага бэшэ тэжээлэй единицын хэмжээнэй тэжээл бэлэдхэжэ, тэрэ тоодо үнеэн бүхэндэ 2 тонныn хүртэхөөр корнеплод нөөсэлэгдэхэ болоно.

Ниитын малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэбди.

Тугал, буруу шахан тарагалуулхадаа, туд бүриинь шэгнүүрые хоногой 800 граммаар, томо болгон тобиржуулхадаа, сүүдхын 600 граммаар, гахайнуудые шахахадаа тус бүриин шэгнүүрые хоногой 400 граммаар нэмээхэбди. Энэ хугасаа соо тахяа бүхэнhөө 210 үндэгэ суглуулжа, зуун эхэ мал бүхэнhөө 95 тугал, 86 унага, мүн нэгэ удаа түрэhэн гахай бүхэнhөө 7 поршоонхо абажа түлжүүлхэбди. Үүсэлэгдэхээр гүрэндэ тушаагдаха мал бүхэнэй шэгнүүрые 360 килограммда, гахай — 100, нугаhа — 2 килограммда хүргэхэбди.

Энэ үе соо хүдөө ажахын продуктнуудай өөрынь үнэ сэнгые 7 процентээр доошолуулжа, hаалиин фермэнүүдэй дэргэдэ малшадай 9 гэр шэнээр барижа ашаглалгада тушаахабди.

ТРАНСПОРТ, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООН

Түмэр харгыда ашаа ашаха түсэбөө декабриин 30-да дүүргэхэ, ашаалагдаха вагонуудай миин байлгые 0,5 часаар хорооохобди.

Түмэр замай харгы заhабарилха хүдэлмэриин хэмжээе түсэбhөө 10 процентээр үлүүлхэбди. Ашаанай автотранспортаар ашаа зөөхэ табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбые уридшалан, Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн тэмдэглэгдэхэ үдэр болотор дүүргэхэбди.

Бии байгаа маршрудуудые нарижуулан hайжаруулhанай, мүн шэнэ маршрут байгуулhанай ашаар пассажирнуудые зөөхэ хэмжээе 15 процентhээ бага бэшээр дээшэлүүлхэбди.

Хэлхеэ холбооной талаар хангалгын түсэбые 1987 оной декабриин 28-да дүүргэжэ, улад зоной хэрэглэмжые гэртэнь хангаха хэмжээе 5 процентээр дээшэлүүлээд, шанарыень hайжаруулхабди.

СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЭ

Хүн зоной ажаhуудалые улам hайжаруулха талаар партиин эрилтые бодото дээрэнь бэелүүлэн, районой социально-экономическа хүгжэлтын түсэбые сүм бэелүүлхэбди. Мүн улад зоной ажаллаха, амарха эрхэ байдал hайжаруулжа, соёлой талаар хэрэглэмжыень дүүрэнээр хангахабди.

Районоймнай ажалшан бүхэн социальна, соёлой болон ажаhуудалай объектнүүдэй барилгада, мүн үйлсэ, сэсэрлигүүдые болбосон түхэлтэй болгохо талаар өөhэдынгөө хубитые заабол оруулжа, туд бүрэе 4 үдэр зорюулжа ажаллаха байна.

Энэ үе соо 32 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, hургуулида ороодүй үхибүүдэй 650 hууритай байра болон 300 дүрбэлжэн метрhээ бага бэшэ талмайтай худалдаа наймаанай предприятиин байшан баригдажа, ашаглагдаха юм.

Хүн зониие эдеэ хоолой болон промышленна эд бараагаар хангалгые hайжаруулжа, гүрэнэй болон хамжаанай наймаанай эд бараанай эрьелтын хэмжээе 7 процентээр дээшэлүүлжэ, 1986 оной түсэбтэй зэргэсүүлбэл, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгые 13,5 процентээр нэмээхэ зорилго хараалагдаа. Тиихэдэ эндэ хангалгын 12 шэнэ зүйл нэбтэрүүлэгдэхэ байна.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд өөрынгөө үйлэдбэрилhэн продукци худалдаха түсэбөө декабриин 30-да дүүргэхэ юм. Өөрыгөө хангаха арга... эд бараа худалдалгые 79 процентдэ хүргэхэбди. Эд бараа худалдажа абаад, хүн зоной эрилтэ хангаха арга хэрэглэhэнэй ашаар эд бараанай эрьесэдэ 3 миллион түхэригэй сэнтэй бараа нэмэжэ худалдахабди. Хүн зониие хангалгаа улам hайжаруулхаар хараалнабди.

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар 2,3 миллион түхэригэй сэнтэй хэмжээнүүдые бэелүүлхэбди.

Элүүрые хамгаалха талаар хүдэлмэреэ саашадань hайжаруулжа, районой хүн зониие үбшэ хабшанhаа hэргылэн эмшэлэлгээ 30 процентээр дээшэлүүлхэбди. Ажалдахи гэнэ усалые усадхаха талаар горитойхон хэмжээнүүд хараалагдажа бэелүүлэгдэхэhээ гадна 1986 онойхитой сасуулбал, ажалай сагай гээлтэ 4 процентээр доошолуулагдаха байна. Районой ажалшадай бэе махабадые улам hайжаруулжа бэхижүүлхэ зорилготойгоор hуурин, тосхон бүхэндэ физкультура болон спортын комплекснууд байгуулагдаха юм.

Ургажа ябаа залуу үетэниие ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхын, мүн залуушуулые мэргэжэлээ зүбөөр шэлэн олохын тула бүгэдэ ниитын hуралсалай hургуулинуудай болон тусхай мэргэжэлэй училищинуудай базова предприятинуудые хүгжөөжэ, hурагша бүхэнэй ажаллаха эрхэ байдалые hайжаруулхабди.

Районоймнай ажалшад социалис уялга абахадаа табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэхын, мүн Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойе эрхим дүнгүүдээрээ угтахын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсохыень республикын бүхы ажалшадые уряална.

Социалис уялганууд ажалша коллективүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ абтаад, КПСС-эй Кабанскын райкомой зургаадахи пленум дээрэ hайшаагдаа.

...ҮДЫН ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ЛОКОМОТИВ-ВАГОН ЗАhАБАРИЛГЫН ЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ 1987 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

1,5 миллион түхэригэй технологическа шэнэ түхеэрэлгэнүүдые, тэрэ тоодо металл отолдог бүтээсэ ехэтэй тусхай 15 түхеэрэлгэ, электровозой жүдхэлгын двигательнүүдые хүргэхэ түхеэрэлгэнүүдые, вагоной мөөрнүүдэй элэшэhэн гурьба шүрэбүүдые гагнаха зүйлнүүдые ашаглалгада оруулха;

— жүдхэдэг двигательнүүдэй якорьнуудые ультра-абяагаар шэрээхэ, хэдэн дабхаряа слюда хэрэглэлгэтэйгээр коллекторнүүдые хабсарха, уhа хүргэлгын конус түхэлэй вагранкада шэрэм шудхажа гагнаха, ехэ даралта доро 20 элдэб эдлэл хэрэгсэл шудхаха түхеэрэлгэнүүдые зохёохо, бусад шэнэ технологическа ажал хэрэгүүдые нэбтэрүүлхэ. Электровозуудые, пассажирска түмэр вагонуудые, арадай хэрэглэмжын эд бараа болон запасной частьнуудые бүтээн гаргажа эхилхэ;

— үйлэдбэриие хүтэлбэрилгын-автомат түхеэрэлгые саашадань хүгжөөхэ, «Бэлэдхэлэй цехүүдэй локомотивуудые, вагонуудые заhабарилхын тула детальнуудые, хабсаралгын единицэнүүдые бүтээхэ түсэбэй тоосоон», «Заводой цехүүдэй договороор хараалагдаhан продукци гаргалгые түсэблэлгэ ба бүридхэлдэ абалга», «Нарядуудаар салин хүлhэнэй тоосоон», «Гол үйлэдбэриин цехүүдтэ, участогуудта ба материальна нөөсэнүүдые гаргашалгын лимитнэ картанууд» гэхэ мэтэ зорилгонуудые нэбтэрүүлхэ;

— цех бүхэндэ, хүдэлмэриин газар бүхэндэ үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин шанарые үндэhөөрнь hайжаруулгын эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудай түсэб бэелүүлхэ. Үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин шанарые дээшэлүүлхэ, технологическа ба гүйсэдхэлгын журамые бэхижүүлхэ, голодоhо гаргалгые зайсуулха талаар hэргылэмжын хүдэлмэри hайжаруулха, муу шанартай продукци гаргаhанайнь түлөө хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй материальна харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар локомотивай-мөөрэй цехэй Ф. П. Бахановай хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригадын үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ;

— 1987 оной январиин 4-hөө заводой хүдэлмэриие хоёр-гурбан халаанда оруулха. Коллективэй шиидхэбэреэр нэгэдэхи халаан үглөөнэй 7 часта, хоёрдохи халаан 15 час 45 минутада, гурбадахи халаан 00 час 15 минутада эхилхэ. Цехүүдэй хүдэлмэриин халаанай коэффициентые 1,3-hаа 1,6-да, харин түхеэрэлгэнүүдэй халаанай коэффициентые 1,66-да хүргэхэ;

— хүдэлмэришэдэй 68 процентhээ бага бэшэ хубиин ажалай эмхидхэл ба түлбэриие бригадна аргаар эмхидхэхэ, тэрэ тоодо ажахын тоосооной бригадануудай тоое 25 процентдэ хүргэхэ;

— заводой үйлэдбэриин бүхы подразделенинүүдтэ ажахын тоосооe гүйсэд дүүрэнээр, үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулха;

— үйлэдбэри доторой нөөсэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха, нөөсэнүүдые алмаха талаар эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ. Тогтоогдоhон нормонуудтай жэшэбэл, материальна гаргашануудые 106 мянган түхэригөөр доошолуулха, 1,5 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 300 тонно түлишэ, 440 тонно металл алмаха. Нормоhоо гадуур хараалагдаhан материалнуудай, бүридхэлэй зүйлнүүдэй нөөсэнүүдые 500 мянган түхэригөөр хороохо;

— капитальна барилгын түсэб болзорhоонь урид, декабриин 25 болотор дүүргэхэ, 3 миллион түхэригhөө бага бэшэ хэмжээнэй гол фонднуудые ашаглалгада оруулха, нэгэдэхи кварталда «Үхибүүдэй эд бараан» гэжэ магазиниие, хоёрдохи кварталда Ивановай нэрэмжэтэ үйлсэдэ 40 квартиратай гэр, дүрбэдэхи кварталда Пестелиин нэрэмжэтэ үйлсэдэ, 70 квартиратай гэр, Түмэр замшанай үдэр болотор ябаган хүнүүдэй газар доогуур үйлсэ гаталха харгые «hайн» сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада оруулха;

— болбосон түхэлтэй болгохо талаар заводой хэмжээ ябуулгануудай тусхай түсэб бэелүүлхэ, 18 мянган дүрбэлжэн метр харгы болон ябаган хүнүүдэй харгынуудые асфальтаар хушаха. КПСС-эй ЦК-гай hайшааhан Волжско автомобильна заводой ажалшадай үүсхэлые дэмжэжэ, заводой хүдэлмэрилэгшэ бүхэн дүрбэн үдэр соо гэр байра болон социальна ба соёлой ажаhуудалай объектнүүдэй барилга дээрэ хүдэлхэ;

— эдеэ хоолой программые шиидхэлгэдэ оруулдаг хубитаяа дээшэлүүлхэ зорилготойгоор хамhабариин ажахын хүсые дээшэлүүлхэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ, ниитын эдеэ хоолые hайжаруулхын тула 1987 ондо эндэhээ 580 центнерhээ бага бэшэ мяха, 600 мянган үндэгэ абаха;

— хүдөө нютагта шефскэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэдээ, малай байрануудые, социальна ба соёлой-ажаhуудалай объектнүүдые бариха, хүндэ хүшэр ажал хэрэгүүдые оньhожоруулха, 300 мянган түхэригэй түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдээр, материалнуудаар, зэмсэгүүдээр ажахынуудые хангалгын ехэ хүдэлмэри бэелүүлхэ. Ярууны райондо хоёр квартиратай 18 гэр бариха, Гүндэ тосхондо соёлой байшан бариха түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэ. Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ой болотор Онохойн совхозой hурагшадта ажалай ба амаралтын лагерь барижа, ашаглалгада оруулха, хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар саг үргэлжэ хангаха;

— хүн зондо 800 мянган түхэригhөө бага бэшэ түлөөhэтэй туhаламжа үзүүлхэ, тэрэ тоодо хүнүүдэй ажаhуудалые хангаха талаар 70 мянган түхэригэй, гэр байра заhабарилха талаар 30 мянганhаа бага бэшэ түхэригэй хүдэлмэри хэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ;

— заводой коллективүүдэй зохёохы эдэбхи үүсхэлые, мэргэжэлэй-техническэ, үзэл сурталай-политическэ ба юрэнхы эрдэмэй хэмжээе дээшэлүүлхэ, 3500-hаа үсөөн бэшэ хүнүүдые элдэб hуралсалда хабаадуулха. Урлан нарижуулгын дурадхалнуудые, ухаалан зохёолгонуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар 600 мянган түхэригhөө бага бэшэ экономическа ашаг олзо абаха. Үйлэдбэриин-ажалай ба гүйсэдхэлгын журамые бэхижүүлхэ, илангаяа ажалhаа hамшалганууд болон hаатан зогсолгонуудhаа хүдэлмэриин саг гээлгые хорооохо талаар бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые абаха;

— юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй hургуулиие хубилган шэнэлхэ талаар парти, правительствын тогтоолые бэелүүлэн, энэ хэрэгтэ бодото туhаламжа үзүүлхэ, базова училищинуудта ба hургуулинуудта 130 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын болон заhабарилгын хүдэлмэри хэхэ.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойе ажалай шэнэ түйлалтануудаар угтахыень бидэ, Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ болон алба хаагшад, республикынгаа бүхы ажалша коллективүүдые уряалнабди.

Заводой эдэбхитэдэй 1986 оной декабриин 22-то болоhон суглаан дээрэ социалис уялганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаба.

РЕСПУБЛИКЫН ПРОФСОЮЗУУДАЙ XVIII КОНФЕРЕНЦИ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсэгэлдэр Улаан-Үдэдэ республикын профсоюзуудай союзууд хоорондын XVIII конференци боложо үнгэрбэ. Тэрэ конференци дээрэ иимэ асуудалнууд харагдаа гэбэл:

1. Профсоюзуудай соведэй хүдэлмэри тухай тоосоон.
2. Профсоюзуудай соведэй шалгалтын комиссиин тоосоон.
3. Профсоюзуудай соведые hунгалга.
4. Профсоюзуудай соведэй шалгалтын комиссие hунгалга.
5. СССР-эй профсоюзуудай XVIII съездын делегадуудые hунгалга.

Профсоюзуудай соведэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл совпрофой түрүүлэгшэ **Н. А. Розанов** хэбэ.

Профсоюзуудай соведэй шалгалтын комиссиин хүдэлмэри тухай тэрэнэй түрүүлэгшэ **Г. А. Александров** элидхэл хэhэн байна.

Конференциин делегадууд мандатна комиссиин элидхэл шагнаа. Тэрэ комиссиин түрүүлэгшэ **А. Т. Шигаев** конференци дээрэ элидхэбэ.

Тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой түрүүлэгшэ **А. Р. Потепалов**, Улаан-Үдын авиационно заводой термист **Я. С. Колесников**, Хандагатайн леспромхозой гагнуурша **В. И. Зайцев**, Горпромторгын 56-дахи магазинай ахалагша наймаалагша **З. П. Гаврилова**, «Татарский Ключ» гэжэ карьероуправлениин профкомой түрүүлэгшэ **Б. И. Будунов**, Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй начальник **В. В. Саржан**, Хяагтын районой «Пограничный» совхозой ахалагша хонишон **Д. Г. Дашиева**, КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. С. Аржанович**, Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай студентка, профкомой түрүүлэгшэ **Н. А. Хомич**, республикын соёлой министр **Д. Т. Цыремпилов**, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлениин шулуушан **В. И. Терещенко**, «Бурятавтодор» нэгэдэлэй 2-дохи ДРСУ-гай машинист **Н. Г. Зеленовский**, Хориин районой гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ, районой инспектор **Н. И. Бузина**, Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай начальник **В. А. Жигимонт**, Забайкалиин транспортна барилгашадай дорпрофсожой түрүүлэгшэ **А. В. Бондарь**, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай бригадир **З. П. Аносова**, Кабанскын РАПО-гой соведэй түрүүлэгшэ **В. И. Костриков** гэгшэд хабаадаhан байна.

Конференциин делегадуудай үмэнэ КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** үгэ хэлэбэ.

Конференциин хүдэлмэридэ республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **В. Б. Саганов**, КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүд болон секретарьнар **К. А. Албашеев, К. К. Шомоев, Л. В. Потапов, Ф. В. Ходаковский**, тэрэшэлэн ВЦСПС-эй секторые даагша **В. Т. Кошелев** хабаадаhан байна.

Республикын профсоюзуудай соведэй тоосоото элидхэлээр XVIII конференци тогтоол баталан абаа. Тэрэшэлэн шалгалтын болон мандатна комиссинуудай элидхэлнүүд баталагдаба.

Республикын профсоюзуудай соведэй, шалгалтын комиссиин шэнэ бүридэл hунгагдаба. СССР-эй профсоюзуудай XVIII съездын делегадууд мүн лэ hунгагдаhан байна.

СССР-эй ПРОФСОЮЗУУДАЙ XVIII СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД

Алексеева З. Г., Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй мастер,
Качин Л. А., Улаан-Үдын авиационно заводой профкомой түрүүлэгшэ,
Мархакшинов В. И., Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай бригадир,
Розанов Н. А., республикын профсоюзуудай соведэй түрүүлэгшэ,
Родионова А. И. Тарбагатайн районой «Искра» колхозой hаалишан,
Сергеев В. В., Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлэй слесарьнүүдэй бригадир,
Федосеева В. В., Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай будэг нэхэгшэ,
Шомоев К. К., КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь.

РЕСПУБЛИКЫН ПРОФСОЮЗУУДАЙ СОВЕДЭЙ ПЛЕНУМ

Буряадай АССР-эй профсоюзуудай соведэй эмхидхэлэй пленум боложо үнгэрбэ. Энэ пленум дээрэ эмхидхэлэй асуудалнууд харагдаа. Профсоюзуудай соведэй түрүүлэгшээр **Н. А. Розанов**, секретарьнараар **С. А. Тимин, Л. Л. Болдонов, А. Р. Потепалов** hунгагдаhан байна. Тиихэдэ **Н. К. Бугаева** ниитын даабариин гуримаар хүдэлдэг секретаряар hунгагдаба.

Соведэй президиумэй гэшүүдээр **Н. А. Розанов, С. А. Тимин, Л. Л. Болдонов, А. Р. Потепалов, Н. К. Бугаева, А. Т. Шигаев, С. Н. Булдаев, Н. Ф. Адов, М. Н. Гармаева, В. З. Дымбрылова, И. В. Казанцев, А. Х. Насыров, В. С. Цыганков** гэгшэдые пленум hунгаба.

Профсоюзуудай соведэй эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагшаар — **А. Т. Шигаев**, үйлэдбэриин-экономическа — **С. П. Разницын**, агропромышленна комплексын асуудалаар — **К. П. Бабушкин**, гэр байрын-ажаhуудалай — **Н. А. Блинов**, гүрэнэй социальна страхованиин талаар — **А. А. Жирякова**, ажалые сахин хамгаалгын, мүн техническэ ахамад инспектораар **О. А. Кучук**, соёлой-ниитын болон физкультурна хүдэлмэриин — **В. К. Гаврилова**, финансова — **Л. А. Юринская**, ажалай хуули ёhоной инспекциин — **Н. В. Шабаева** гэгшэдые пленум баталба. Киногой талаар соведэй түрүүлэгшээр **А. Е. Совгир**, гадаадын оронуудаар аяншалгын совет туризмын талаар ахалагша инструктораар **Б. В. Федоров**, юридическэ консультациие даагшаар **Е. А. Аюшеева**, хэрэг хүтэлбэрилгые эрхилэгшээр **Л. С. Комиссаров** баталагдаhан байна.

* * *

Республикын профсоюзуудай соведэй шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр **Г. Н. Шишмарев** hунгагдаба.

«УРГАСА-86» ГЭЖЭ КОНКУРСДО ИЛАГШАД

«Ургуулhанаа бултыень хуряажа абаха!» гэhэн уряа доро «Ургаса-86» гэжэ Бүхэсоюзна конкурсын дүнгүүдые СССР-эй Журналистнуудай холбооной правлени согсолбо.

«Известия», «Советская Россия» газетэнүүдэй редакцинуудай, телевидени ба радиодамжуулгын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй Бүхэсоюзна радиогой, «Соплис чховреба» (Грузиин ССР), «Советская Мордовия» гэжэ республиканска газетэнүүдэй, «Ставропольская правда» гэжэ хизаарай газетын, «Заря» (Брестскэ область), «Псковская правда», «Путь к коммунизму» (Актюбинска область), «Южный Урал» (Оренбургска область) гэжэ областной газетэнүүдэй коллективүүд СССР-эй Журналистнуудай холбооной Хүндэлэлэй грамотануудаар, тус тустаа 500 түхэригэй мүнгэн шангуудаар шагнагдаа.

«Комсомольская правда», «Советская Латвия», «Призыв» (Владимирска область), «Комсомолец Кубани» газетэнүүдэй, «Зерновое хозяйство», «Сельский механизатор» журналнуудай коллективүүдые СССР-эй ВДНХ-гай «Совет хэблэл» гэжэ павильондо табихаар, ВДНХ-гай медальнуудаар шагнахаар дурадхагдаhан байна.

(ТАСС).

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

ЗААЛТА

«РСФСР-эй габьяата экономист» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Экономическа хүдэлмэриин талаар габьяатай байhанайнь, олон жэлдэ үнэн сэхээр ажаллаhанайнь түлөө **«РСФСР-эй габьяата экономист»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Буряадай АССР-hээ

Воронцов Александр Алексеевичтэ — республикын Финансын министерствын бюджетнэ таhагай начальник.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. ОРЛОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ

Москва, 1986 оной декабриин 25.

[illegible]

— КПСС-эй XXVII съезд республикымнай комсомолшууд болон залуушуулай эдэбхи үүсхэл бадаруулаа, үндэр бүтээсэтэ ажалда элсүүлээ. Тэдэнэр съездын шиидхэбэринүүдые өөhэдынгөө гол зорилгонууд болгожо, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ эхилээ,— гэжэ Игорь Куриленко тоосоото элидхэлээ эхилбэ. Байгша оной арбан нэгэ hарын туршада промышленна продукци худалдаха түсэб 105 процент, товарна продукци гаргаха түсэб 101 процент дүүргэгдөө. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари баhал үлүүлэгдөө. Энээндэ городоймнай комсомолшуудай оруулhан хубита тон ехэ. Мүнөө 200 гаран комсомолшууд, комсомол-залуушуулай 112 коллектив байгша оной түсэб болзорhоо урид дүүргөө. Авиазаводой, нарин сэмбын комбинадай, гадар трикотаж хубсаhанай фабрикын, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй комсомолшууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана.

Мүнөө ямар юумэн комсомолшуудай hанаа бодол зовооно гээшэб? Шэнэдхэн хубилгалтын асуудалнууд түрүүшын ээлжээндэ байха ёhотой. Городой комсомолой олон организацинууд хүдэлмэреэ hайжаруулжа, эдэбхижүүлхэ хэрэгтэй. Гэбэшье энэ шухала асуудал тон удаанаар шиидхэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. ВЛКСМ-эй олон комитедүүд [illegible] Эдээндэ ВЛКСМ-эй горкомой зүгhөө шанга эрилтэ табигдаагүй. [illegible] гүй.

Урдань горком гол анхаралаа гансал комсомолой томо организацинуудта хандуулдаг байгаа. Тиимэhээ гол түлэб эдээн тухай, хэлэгдэдэг hэн. Юундэ иимэ юумэн болодог байгаа гэхэдэ, томо организацинуудта ВЛКСМ-эй комитедүүд бии байна бшуу. Тиимэhээ тэдэнтэй хүдэлхэ хүнгэн ааб бэлэй. Харин сүлөөлэгдэhэн комсомолой секретарьгүй багахан эмхи зургаанай комсомолой организацинууд [illegible] хүндэ байгаа. Тэдэнэр олонхи ушарта анхаралhаа гадуур алдагдаг hэн. Мүнөө ВЛКСМ-эй горком эдэ организацинуудые анхаралдаа абажа, [illegible] оролдодог болоо.

Конференци дээрэ комсомол-залуушуулай коллективүүдэй хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Комсомол-залуушуулай [illegible] үүсхэл бадаруулха, [illegible] зорилгонуудай нэгэн болоно. Мүнөө город соо 424 иимэ коллектив тоологдоно. Энэмнай олон гээшэ гү, али үсөөн гү? Энээндэ нэгэ үгөөр харюусахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, эдэнэй тоо олон болгохые оролдоод, коллективүүдэй бүридэлдэ, хүдэлмэриинь шэнэртэ анхаралаа хандуулагдаагүй. Зарим предприяти болон заводуудта иимэ коллективүүд хайша хэрэгээр эмхидхэгдэнхэй, ямаршье үүсхэлгүйгөөр, али тодо зорилгогүйгөөр хүдэлнэ. Эдэ бүгэдые [illegible] комсомол-залуушуулай коллективүүдэй хүдэлмэри hайжаруулхын тула комсомолой горком иимэ коллективүүдэй [illegible] «түхэреэн стол» үнгэргэhэн байна. [illegible] байгаа.

Иимэ бүхы коллективүүдэй оройдоол 18 процентнь бригадна гуримаар ажаллана. Мүнөө ажахын тоосоондо орожо

МҮНӨӨНЭЙ ЭРИЛТЭДЭ ХҮРГЭХЭ

Улаан-Үдэ хотын комсомолой организациин тоосоотоhунгалтын ээлжээтэ XXXX конференци боложо үнгэрбэ. Тоосоото элидхэл ВЛКСМ-эй горкомой нэгэдэхи секретарь И. КУРИЛЕНКО хээ. Эндэ Улаан-Үдэ городоймнай 51 мянган комсомолшуудай эрхимэй эрхим түлөөлэгшэд сугларжа, комсомолой горкомой хоёр жэлэй туршада ябуулhан хүдэлмэри зүбшэн хэлсэбэ ха юм. Тус конференци мүнөө үеын эрилтээр шүүмжэлхы ёhоор үнгэржэ, горкомой ажал ябуулгын дутуу дунданууд, дутагдалнууд тухай сэхэ хэлэгдээ. ВЛКСМ-эй горкомой хүдэлмэри hайжаруулха талаар олон hанамжа, дурадхалнууд оруулагдаа.

байhан сагта энэ гурим хэрэглэхэгүй гээшэ тон буруу. ВЛКСМ-эй горком, комитедүүд энэ талаар дары хэмжээ абаха ёhотой гэжэ hанагдана, Тэдэнэр комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа, ехэ юумэ бэелүүлжэ шадаха коллективүүдые бүрилдүүлэн бии болгохо ёhотой. Жэшээлхэдэ, авиазаводой Чурилинай даадаг комсомол-залуушуулай бригада таража байгаа юм. Зүгөөр комсомолой комитедэй нэтэрүү хүдэлмэри ябуулжа, гэшүүдыень дахин нэгэдүүлhэнэйнь ашаар энэ коллектив тэрэ зандаа үлэжэ, мүнөө амжалтатайгаар ажаллажа байдаг.

— Теэд манай училищи дүүргэжэ, үйлэдбэридэ хүдэлхээ ерэhэн залуушуул тэдэнэй зүгhөө дэмжэгдэдэггүй байна. Бидэниие энэ тэрэ юумэ асарха, абаашаха ажалда түрүүшээр хүдэлгэнэ. Манай олонхи хүбүүд мэргэжэлээрээ хүдэлнэгүй. Тиимэhээ нэгэ бага хүдэлөөд, урмаа хухаржа, гаража ябашана. Комсомол-залуушуулай бригаданууд юундэ залуушуулые абахые арсанаб гэхэдэ, бидэ шадабари багатай байнабди. Тэдэндэ hайн шадабаритай хүнүүд хэрэгтэй. Мүн энээнhээ мүнгэниинь шье дулдыдана ха юм. Бидэндэ найдажа, бригадын гэшүүдтэй адли хандажа, мэргэжэлээ шудалхадамнай туhалаа hаань, анхаралыень хэзээдэшье харюулхабди,— гэжэ 13-дахи ПТУ-гай hурагша Д. Гончаров хэлэбэ.

Тиихэдэ Улаан-Үдын авиапредприятиин хүдэлмэрилэгшэ С. Черкасов, «Байгал» ресторанай кондитер С. Сагакова болон бусад комсомолой горкомой комсомол-залуушуулай коллективүүдээр hонирходоггүй байhаниие шүүмжэлээ. Гансал шалгалтануудые хэлгээр ажалаа хизаарлажа болохогүй ха юм. Харин мүнөө шэнэ эрилтын ёhоор тэдэндэ али болохоор туhалха хэрэгтэй. Социалис мүрысөөн комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда муугаар эмхидхэгдэнэ, илагшадые, гээдэгшэдые бултанда мэдээжэ болгохо талаар хүдэлмэри муугаар ябуулагдана гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ.

Конференци дээрэ залуушуулые гэр байраар хангаха, тэдэнэй сүлөө сагаа аша үрэ ехэтэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэнь туhалха талаар баhал ехэ хөөрэлдөөн болоо. Городоймнай олонхи эмхинүүд болон предприятинуудай хүдэлмэришэдэй хахадынь шахуу 30 наhа хүрөөгүй залуушуул болоно. Тэдэнэй олонхинь бүлэ болоод, гэр байрагүй [illegible]. Ушар иимэhээ ороной бэшэ городуудай жэшээгээр комсомолой горкомой дэргэдэ залуушуулай гэр байрын комплекс бариха талаар тусхай бүлэг эмхидхэгдээ. Энэ бүлэгые Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Ю. Хадонов толгойлдог юм. Тэрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ.

— Энэ асуудалаар тусхай тогтоолой гарhанай удаа манай бүлэг бии болгогдожо, хүдэлжэ эхилээ юм. Залуушуулай комплекс бариха асуудал городтомнай шиидхэгдээ бшуу. Тусхай тогтоол абтажа, мүнгэн зоори үгтэбэ. Энэ комплекс 113-дахи кварталда баригдаха юм. Мүнөө бүхы комплексын түсэб батагдаа. Эндэ 800 бүлын ажаhууха гэр, хүүгэдэй хоёр комбинат, соёлой байшан, спортивна зал, хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха албанууд баригдаха, бии болгогдохо. Энэ барилга 1988 онhоо эхилхэ. Городой комсомолшууд болон залуушуулые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень уряалнабди.

Залуушуулай сүлөө сагаа аша үрэ ехэтэйгээр, hонирхолтойгоор үнгэргэхэ хэрэгые комсомолой горком ударидаха ёhотой гэжэ хэлэгдээ. Гадар трикотаж хубсаhанай фабрикын оёдолшон В. Якшеева үгэ хэлэхэдээ, залуушуулай клуб бии болгохо дурадхал оруулаа. Тус фабрикын хамтын байрада элдэб үдэшэнүүд, наадан үнгэргэгдэдэгшье hаа, hонигүй байдаг гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Басагад оёдолой кружок өөhэдөө эмхидхээ юм. Теэд тэндэнь оёдолой оньhон түхеэрэлгэнүүд үгы.

Железнодорожно райондо «Современник» гэhэн кафе залуушуулай түб болонхой. Эндэ одоол hонирхолтой үдэшэнүүдые үнгэргэжэ болоомоор. Бэшэшье районууд иимэ кафе, соёлой байшангуудые шефтээ абажа, хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй.

— Манай залуушуул юушье хэжэ шадаха. Теэд ямаршье элдэбхи үүсхэлгүйгөөр ажаhуужа hуранхай. Таанад, залуушуулай, ажабайдал өөhэдhөөтнай сэхэ дулдыдаха байна. Хэн, юу хэжэ үгэнэ ааб гэжэд, адаглажа hуунгүй, өөhэдынгөө хүсөөр, өөhэдынгөө үүсхэлээр ажабайдалаа hонирхолтой болгогты,—гэжэ нарин сэмбын комбинадай директор, Социалис Ажалай Герой К. П. Альцман эндэ hуугшадта хандаба.

Энэ тон зүб. Комсомолой организацинуудай ударидалга доро hайнаар ажаллаха, hонирхолтойгоор амарха, ажаhууха асуудалнуудаа залуушуул өөhэдөөл шиидхэхэ ёhотой. Залуушуулые ходол харууhалжа, тэдэндэ ходол hургаал, заабари үгэжэ байнгүй, тэдээндэ найдаха, зарим асуудалнуудые өөhэдөө шиидхэхэ эрхэ үгэхэ шухала.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ ВЛКСМ-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь В. Климов, авиазаводой хабсаргагша В. Лушников, 40-дэхи hургуулиин hурагша А. Зверев, соёлой «Рассвет» байшангай таhагые даагша Г. Рыбакова, ород драмын театрай артистка Н. Рагулина, дайнай ба ажалай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ Б. В. Поздеев, Зүүн Сибириин технологическа институдай дүрбэдэхи курсын студент С. Содномов болон бусад хабаадажа, ажал hайжаруулха тухай hанал дурадхалнуудаа оруулаа.

Комсомолой городской организациин хүдэлмэри ханамжатай гэжэ тоологдоо.

Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь П. А. Чукреев, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь М. Н. Гармаева хабаадажа, үгэ хэлээ.

КПСС-эй обкомой секретарь Ф. В. Ходенкевич, партиин обкомой партийно-эмхидхэлэй таhагай даагша А. Д. Молитвин, ВЛКСМ-эй ЦК-гай инструктор Ю. Л. Ильчинский гэгшэд конференцидэ байлсаба.

* * *

ВЛКСМ-эй горкомой эмхидхэлэй пленум боложо, нэгэдэхи секретаряар И. Куриленко, секретаринараар С. Укоев, Г. Рогалева hунгагдаба.

М. САНДАНОВ.

ХУБИЛГАЛГА ХОЙШОЛУУЛАШАГҮЙ

Партиин XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаhан 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо тэжээлээр гүйсэд хангаха, адууhа малай үүлтэр hайжаруулха талаар генетикын болон селекциин түйлалтануудые, биологическа шэнэ онол аргануудые хэрэглэн, малай болон шубуудай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ, мал ажалай продукци үйлэдбэрилгын найдамтай ургалтые хангаха гэhэн тодорхой эрилтэ табигдаа hэн. Тиин манай нэгэдэлэй мэргэжэлтэд республикынгаа колхоз, совхозуудай, РАПО-нуудай болон үүлтэртэ малай предприятинуудай мэргэжэлтэдтэй хамта хүдөө ажахын бүхы түрэлэй малай үүлтэр hайжаруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ зорилготойгоор хэхэ ажалаа холын хараатайгаар, удаан болзорто бэелүүлэгдэхээр түсэблэжэ ябуулна. Тусхайлбал, 1990 он болотор республикымнай ажахынуудта үнеэдэй тоо 101,1 мянганда хүргэгдэжэ, жэлдээ үнеэн бүриhөө 2200 килограмм hүн абтадаг болохоор хараалагдана. Мүнөө үедэ Буряад оронеймнай колхоз, совхозуудта бүхыдөө 356,2 мянган үхэр мал, тэрэ тоодо 87,5 мянган үнеэн харууhалагдана.

Республикымнай ажахынуудай hаалиин фермэнүүдтэхи үнеэд диилэнхидээ симментал үүлтэрэй холисотой юм. Тобшолбол, бүхы үнеэдэй 80 гаран процентнь симментал үүлтэрэй холисотой, нютагай үүлтэрэйхидэ орходоо hү шэмэтэй байна. Бэеэр томо, эндэхи нютагай шэмэрүүн хүйтэн уларилые гэмгүй дабаха аргатай, hү шэмэтэй симментал үүлтэрэй мал 159 ажахыда, тэрэ тоодо үүлтэртэ 24 фермэдэ үсхэбэрилэгдэжэ олошоруулагдана. Малай үүлтэр hайжаруулха албанай болон ажахынуудай мэргэжэлтэд жэл бүхэндэ симментал үүлтэрэй малда бонитировка үнгэргэжэ байдаг юм. hүүлэй жэлнүүдэй дүнгүүдые зэргэсүүлэн харахада, hайн, сэбэр үүлтэрэй мал олошоронгүй. Үүлтэртэ малай тоо бүридхэлэй хайша хэрэгээр ябуулагдадаг дээрэhээ Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгын, Захааминай райондо hү шэмэтэй үүлтэртэ мал түргэн олошордоггүй байна. Тэрэшэлэн республика доторнай элитэ, элита рекорд классай симментал үүлтэрэй мал үсөөн байhаар. Энэ ямар ушарhаа гэбэл, нэгэдэхеэр, hайжаруулагдаhан үүлтэрэй мал шэмэ, шанартай тэжээлээр гүйсэд хангагданагүй, мүн муугаар харууhалагдажа, тугаллахадаа hайнаар, hүтэй үнеэн болгогдохоор haагданагүй. Олохон ажахынуудта hайн үүлтэрэй үнеэдhээ абтаhан тугалнууд бүхы заабариин ёhоор түлжүүлэгдэхын орондо нарайhаа доройтоно.

hаалиин малай бонитировкын дүнгүүдые зэргэсүүлэн харахада, республикымнай ажахынуудта жэлдээ 1500 килограммhаа бага hү үгэдэг үнеэн нилээд олон байhаниинь элирнэ. Тиихэдэ үүлтэртэ малай үсөөхэн фермэнүүдтэ үнеэн бүриhөө 2128 килограмм hүн абтадаг байба.

Шэмэ, шанартай тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ, малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри hайнаар эмхидхэжэ ябуулдаг ажахынуудта горитойхон амжалта туйлагдана. Жэшээлбэл, Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой Заганай Адагай, Кабанскын шубуунай фабрикын Колесовскын хоердохи, Прибайкалиин районой «Прибайкальский» совхозой Мостовкын, Ивалгын районой Халюутын совхозой Краснояровай фермын коллективүүд үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3000 килограмм hү haана. Тиин гэhээ Гүнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой Еловкын фермэдэ, Яруунын районой Яруунын, Нарhатын совхозуудта жэлдээ үнеэн бүриhөө 1500 килограммhаа бага hүн haагдана.

hү шэмэтэй мал олошоруулхын тула фермын hүрэг шэнэлхэ, эмэ тугал, буруу хашарагуудые hайнаар, доройтуулангүй, тарганаар түлжүүлхэ хэрэгтэй. Тугалhаа гунжан болотороо бэеэ хүсэжэ мяхажаhан үнеэнhээ hүн ехээр абтадаг. Мүнөө ажахы бүхэндэ жэлдээ 2500 килограммhаа бага бэшэ hү үгэдэг үнеэд лаб бии байха. Эдэ малаа бүридхэлдэ абаад, улам олошоруулхаар хүдэлмэреэ эмхидхэжэ ябуулха хэрэгтэй.

hүрэг шэнэлхэ эмэ тугал, буруунуудые эршэмтэйгээр томо болгон тобиржуулхада ашаг шэмэтэй байдаг. Тусхайлбал, hуралсалай-үйлэдбэриин «Байгал» ажахыда тус бүрээ 560 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэй үнеэдhээ жэлдээ 4000 килограмм hүнэй абтахада, Загарайн районой «Гигант» колхозой туд бүрээ 440 килограмм шэгнүүртэй үнеэдhээнь оройдоол 1500 килограмм hүн haагдадаг байна.

Гунжануудые hүтэй үнеэн болгохоор бэлдэхэдээ, зоотехническэ заабаринуудые наринаар баримталха хэрэгтэй. Илангаяа тэжээлэй рационние таарамжатайгаар зохёохо эрилтэ табигдадаг. Гунжануудай тугаллаhанай удаа оло дахин haахада hүтэй болодог. Зарим ажахынуудай фермэнүүдтэ түрүүшынхеэ тугаллаhан үнеэдэй ашаг шэмыень элирүүлхын тула шалгалтын бүлэг эмхидхэгдэнэ. Жэшээлбэл, Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» совхозой Түгнын фермэдэ иимэ бүлэгэй эмхидхэгдэhэнhээ хойшо үнеэн бүриhөө 2583 килограмм hүн абтадаг болоо.

Хара алаг, мүн симментал үүлтэрэй үнеэдэй hү шэмые эрид дээшэлүүлхэ зорилготойгоор голштино-фризскэ айширска болон бусад hайн үүлтэрэй бухын үрөөр үрэжүүлхэ хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана. Дурсагдагша үүлтэрэй бухануудай эхэ жэлдээ 7000 килограмм hү үгэдэг байха юм. Республика доторнай 1987 ондо 7 мянган үнеэн, 1988 ондо 10 мянган, 1989—1990 онуудта 10—10 гара мянган үнеэн иимэ үүлтэрэй бухын үрөөр үрэжүүлэгдэхээр түсэблэгдэнхэй.

Үнеэдэй hү шэмые эрид дээшэлүүлhэнэй ашаар сагаан эдеэ элбэг ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхэ эрилтын табигдаад байhан мүнөө үедэ үнеэдэй hубайралгые усадхаха, искусственна аргаар эхэ малаа үрэжүүлхэ хүдэлмэреэ hайжаруулха гээшэ шухала.

Байгша ондо нёдондонойхиhоо үнеэн, гунжан олоор үрэжүүлэгдөө. Энэ жэлдэ 100 үнеэн бүриhөө 71 тугал абтаhан байна. Хэрбээ тугаллаха дүтэлhэн 575 үнеэнэй голодоhондо гаргагдажа, 2129 үнеэнhээ ухэhэн тугалай абтаагүй hаа, мүн мянган шахуу үнеэндэ аборт хэгдээгүй hаань, бүришье олон тугал түлжүүлэгдэхэ байгаа. Саашадаа эдэ бүхы дутагдал үндэhөөрнь усадхахын тула ветеринарна-hэргылэмжын хүдэлмэри hайнаар ябуулха эрилтэ табигдана.

Республикымнай ажахынуудта искусственна аргаар үрэжүүлхэ 339 пункт бии. Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо, Загарайн районой Эрхирэгэй, Ивалгын районой «Пригородный» совхозуудта, Ивалгын ОПХ-да түгэс түхеэрэгдэhэн пунктнууд бии гээшэ. Зүгөөр республикымнай бүхы пунктнуудай 250-ниинь зооветеринарна эрилтэдэ хүрэхэгүй саг зуураар түхеэрэгдэнхэй юм. Ойрын жэлнүүдтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд фермэнүүдэй дэргэдэ пункт бариха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Мүнөө районуудай ажахынуудта 324 техник-үрэжүүлэгшэ ажаллана. Тэдэнэй 124-ниинь зооветеринарна мэргэжэл[illegible]. Бусадынь тусхай курсые hуража бэлэдхэгдэhэн юм. hүүлэй [illegible] нүүдтэ элдэб шалгалтые техник-үрэжүүлэгшэд [illegible] орхино. Ажахынуудай [illegible] жэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд [illegible] мэ бүхэниие техник-үрэжүүлэгшээр хангаха хэмжээнүүдые дары абаха ёhотой.

Республика доторнай [illegible] тэй түрүү зэргэдэ ябадаг [illegible] ник-үрэжүүлэгшэд олон. Жэшээлбэл, Кабанскын районой Байгал-Худариин совхозой [illegible] Капустин, Мухар-Шэбэрэй районой Суулгын совхозой [illegible] Смолина, «Искра» колхозой В. И. Чигирева, Бэшүүрэй районой Хёлгын совхозой [illegible] Перевалова, Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Р. П. Бадмаева [illegible] дэй ажалладаг фермэнүүдтэ үнеэн бүриhөө 100 тугал [illegible] тahан байна.

Бүхыдэнь абажа харабал, [illegible] лиин мал үсхэбэриин [illegible] дутагдалнууд бии. Жэшээлбэл, жэл бүхэндэ [illegible] үнеэдэй 27—35 процент [illegible] байрна гү, али доройто [illegible] гал гаргана. Тиихэдэ [illegible] хаар үрэжүүлэгдэhэн [illegible] 3 процентнь голодоhондо [illegible] гагдажа, тугалынь абта[illegible] ханай комбинадта [illegible] Мүн тоо бүридхэлэй [illegible] хайша хэрэгээр хэгдэдэ[illegible] hанда олон үнеэнэй тугал[illegible] хэлдэ абтанагүй.

Саашадаа hаалиин [illegible] үүлтэр hайжаруулжа, [illegible] ашаг шэмые эрид дээ[illegible] хын тула искусственна [illegible] үрэжүүлхэ пунктнуудай [illegible] мэриие бүхы заабариин [illegible] эмхидхэжэ ябуулха эри[illegible] бигдана. Мал ажалай пр[illegible] нүүдые ехээр, hайн ша[illegible] гаар үйлэдбэрилжэ б[illegible] тула малшад, техник-[illegible] лэгшэд, hаалишад, мэргэ[illegible] хүтэлбэрилэгшэд зохёо[illegible] шадабаряа гаргаха [illegible] ёhотой. Тусхайлбал, ур[illegible] гаа аргаар хуушан техн[illegible] ажаллабал, амжалта ту[illegible] хагүй. Тиимэhээ хурдан [illegible] замда гаража, эрид хуби[illegible] хэхэ гээшэ мүнөөдэрэй [illegible] го мүн.

Я. ЛЕВИ[illegible]

малай үүлтэр hайжар[illegible] талаар үйлэдбэриин нэгэ[illegible] начал[illegible]

БАМ-hаа МЭДЭЭСЭНЭ

ЭРХИМЛЭБЭ

Барилга-хабсаралгын 607-дохи поездын хүдэлмэришэд байгша оной арбан нэгэн hарын даабариhаа гадуур 700 мянган түхэригэй барилга хэжэ, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив дотор [illegible] дэлгэрhэн мүрысөөндэ эрхимлэбэ. Тус коллектив hаяхан 400 үхэр малай оньhожоруулагдамал фермын түрүүшын ээлжээнэй барилга эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, «Тыйский» совхозой ажалшадта тушааба.

Байрын гэрнүүдые, промышленна объектнүүдые бариха даабарияа үлүүлэн дүүргэжэ, амжалтаяа арьбадхаба.

ЕХЭЭР ЗӨӨНЭ

«Нэгэн — бултанай, булта — нэгэнэй түлөө» гэhэн уряа доро «БАМтоннельстрой» управлениин 1-дэхи автобазын коллектив ажалшадта, тоннельнүүдэй барилгашадта хэрэгтэй ашаа ехээр зөөнэ.

Автобазын бэрхэ жолоошод Леонид Нёзванов, Баир Батуев, Анатолий Коротков болон бусад прицеп хэрэглэhэнэй ашаар автомашинадаа 1,5 дахин ехээр ашаа тээжэ, бусадта түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Тус автобазын олон жолоошод эрхим түрүү ажалаараа шалгаржа ябана. Бултанай оролдоhоной ашаар жэлэйнгээ даабариhаа гадуур 67 мянган тонно ашаа БАМ-ай барилгада зөөгдөөд байна.

К. ЖАМЬЯНОВ.

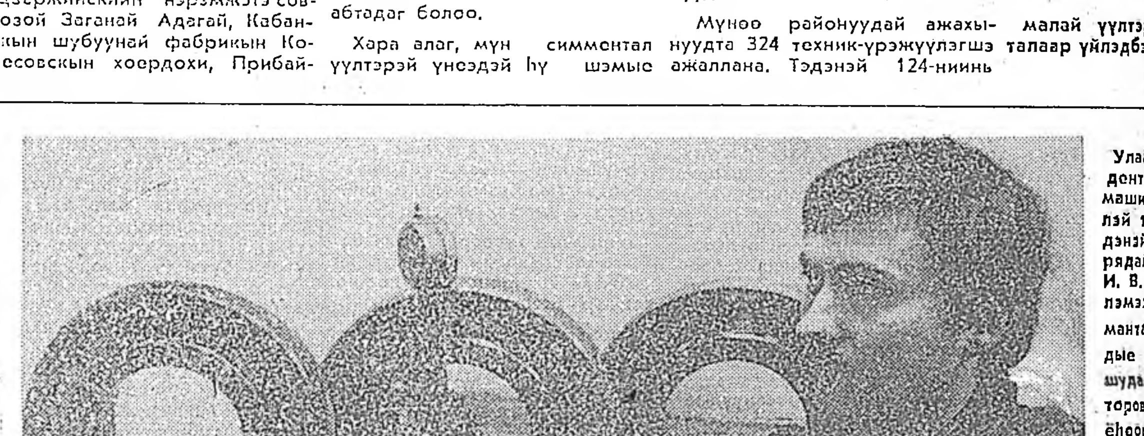

Улаан-Үдын Л[illegible] денто ЛВРЗ-гай [illegible] машинна цехэй [illegible] лэй түрүүшүүл [illegible] дэнэй дунда 4-[illegible] рядай электр[illegible] И. В. Балко-Б[illegible] лэмээр. Тэрэ түг[illegible] мантан томо м[illegible] дые заhабарил[illegible] шудалнхай. Иг[illegible] торович ажалда [illegible] ёhоор хандадаг [illegible] харуулжа, ажал[illegible] дээшэлүүлжэ, [illegible] шэнэ, түрүү ю[illegible] хэдэг мэргэжэлт[illegible] шэ. Цехэй хүд[illegible] тэрээндэ ехэ [illegible] дабари үзүүл[illegible] шэ. Тэрэ цехэй [illegible] тогай профорг[illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [illegible] слесарь И. В. [illegible] лик.

С. БАЛДУЕВ[illegible]

ҺУРГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН АШАА[illegible]

Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой ашаглалгын цехэй ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ комсомол-залуушуулай колонныи коллектив 1986 оной түсэб болзорhоо урид, декабрь hарын тэн багаар дүүргээ. 1980 ондо тус коллектив нэгэ hалбариин коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа гараа hэн. Тиигэжэ СССР-эй Зам харилсаанай министерствын болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаhан, СССР-эй ВДНХ-гай Хүндэлэлэй самбарта оруулагдаhан байна.

Комсомол-залуушуулай колонные машинист-инструктор В. П. Потепалов хүтэлбэрилнэ. Комсорг Сергей Богуш, колонныи бүридэлдэ ородог КПСС-эй гэшүүн Александр Новицкий гэгшэд жэлэй түсэб уридшалан дүүргэхын түлөө эмхидхэлэй, элсүүлхы хүдэлмэри hайнаар ябуулна.

Мүнөө депогой үйлэдбэриин түрүүшүүл болон шалгарhан Ю. Л. Касьянов, Б. Ц. Дылгыров, В. А. Кичешкин, В. М. Лапин, М. Г. Трофимов гэгшэд ажалайнгаа намтарые эгээл тус коллективтэ эхилhэн юм. Хүтэлбэрилхы тушаалда хүдэлдэг hурган хүмүүжүүлэгшэд Г. И. Помазкин, В. И. Горбунов, Л. А. Суетин гэгшэд мүнөөдэр залуу машинистнүүдэй илалтануудта, амжалтануудта илангаяа баяртай. Залуушуулда коммунис ёhоор ажалда хандаж[illegible] зөөлгын түсэбөө [illegible] дүүргэхээр үгэлэ[illegible] зүбшэлнүүдынь, [illegible] гэнь хиидэ hанаа[illegible]

Олон жэлэй түрүү [illegible] мол-залуушуулай [illegible] коллектив Шэтэ хот[illegible] скиин нэрэмжэтэ л[illegible] депогой комсомол-з[illegible] коллективтэй мүры[illegible] дүнгүүд үдэнгүй [illegible]

Г. А[illegible]

ЛЕКТОР, ПРОПАГАНДИСТНАРТА ТУҺАЛАМЖА

ПОЛИТИЧЕСКЭ ШЭНЭ ЁҺОНОЙ БОДОМЖ[illegible]

Энэ жэлэй дүүрэтэр хэдыхэн хоног үлэбэ. Зүгөөр энэ үнгэржэ байгаа жэлнай нилээд хэсүү, орёо, хёмороо зүрилдөөтэй жэл байшаба. Гэбэшье хүн зоной ухаан бодолдо политическэ шэнэ ёhоной бодомжын гүнзэгыгөөр хадуугдажа, үргэн ниитын дунда тэрэнэй hайсахан дэлгэржэ байhан жэл болобо. Мүнөө үе сагта ямаршье дайе, илангаяа ядерна дайе хэжэ огто болохогүй, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эритын хүсөөр шиидхэжэ болохогүй гэhэн hанаа бодолые Советскэ Союз түрүүтэй бүхы социалис оронууд, мүн тиихэдэ ямаршье бүлэглэлдэ хабаадалсадаггүй, хүгжэлтын замда hаяхан ороод ябаhан гүрэнүүд, үнэн зүб бодолто политическэ ажал ябуулагшад хэлбэришэгүйгөөр баримтална.

Гэхэ зуура иигээд саашадаа дайн сэрэг болохо гээшэ гү, али энхэ амгаланаар, ан-бунхан хүн зон ажаhууха гээшэ гү гэhэн шанга асуудал ниитэ зоной үмэнэ мүнөө сэхэ табигдаад байна. Зүгөөр үнэн дээрээ энэмнай шэнэ асуудал бэшэ бшуу.

Уг галабhаа хойшо хоорондоо хүн зоной сэрэг дай хэдэг байhые, ехэ, багашье дайнуудай үе-үе болоод лэ болодог байhые хүн түрэлтэнэй түүхэhээ hайн мэдэнэбди. Хүнэй түүхын захалhанhаа хойшонхи дүрбэ мянга гаран жэлэй хугасаа соо оройдоол гурбан зуун жэлынь дайгүй байгаа гэхэ.

Энээн дээрэhээ бодожо үзэхэдэ, дэлхэй дээрэ дайн сэрэгэй болоогүй жэлнүүд угаа үсөөн байна бшуу. Теэд хабаадаhан хүн зонойнгоо тоогоор, дайрагдаhан газар нютагайнгаа талаар тиигэхэ үеын дайнууд хизаарлагдамал дайнууд мүн байгаа.

Харин XX зуун жэлэй үедэ тон шэнэ түхэлэй дайнууд — бүхэдэлхэйн дайнууд болодог болоо. Иимэ дайнуудта хэдэн олон гүрэнүүд, олон түмэн хүн зон нэгэн доро хабаадалсадаг байна. Тиимэ хоёр дайн дэлхэйдэ мэдээжэ. Дэлхэйн түрүүшын дайнда 38 гүрэн, 74 миллион хүн хабаадалсажа, 10 миллион хүн алуулhан, үшөө 20-ёод миллион хүн шархатаhан, гэмэлтэhэн байха юм. «Манай нюдэн дээрэ буржуазиин бэлдэжэ байгаа, манай нюдэн дээрэ капитализмын гэмээр hүйдхэгдэжэ байгаа удаадахи империалис дайнда 1914—1918 онуудта алагдаhан 10 миллион хүн зоной орондо 20 миллион хүн алагдаха, хюдагдаха гү, али капитализмын хэрбээ үшөө үлөөд байгаа гээшэ hаань, ерээдүй сагта заабол болохо дайнда 1914—1918 онуудта, гэмэлтээгдэhэн 30 миллион хүн зоной орондо 60 миллион хүн зон алагдаха, хюдагдаха гү гэhэн асуудал мүнөө сэхэ табигдаад байна,— гэжэ В. И. Ленин дэлхэйн түрүүшын дайнай hүүлээр бэшээ бэлэй.

Тиихэдэ дэлхэйн хоёрдохи дайнда 72 гүрэн хабаадалсажа, 110 миллион хүн буу зэбсэг барижа, дайнда оролсоhон, хамта дээрээ 55 миллион хүн алуулhан байха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда 20-ёод миллион совет хүнэй ами наhаяа үгэhэниинь бултанда мэдээжэ. Гэхэ зуура шэрүүн хатуу дайнай жэлнүүдэй үедэ совет арадта тудаhан хохидолой үнэхөөр хэмжээ ямаршье тоо, баримтануудаар тодорхойлхын аргагүй. Фашис булимтарагшадай үгы хэhэн манай материальна болон соёлой баялигуудай бодото үнэ сэнгые хэн гаргажа шадаха гээшэб! Тэдэниие бүтээхэ хэрэгтэ манай арадай хэдэн үеын хүн зоной зорюулhан ажалай габьяае, оюун ухаае, эрдэм бэлигые юугээр сэгнэхэ гээшэб!

Дэлхэйн түрүүшын дайнай гаргашанууд хамта дээрээ 208 миллиард доллар, дэлхэйн хоёрдохи дайнайхи — нэгэ триллион 117 миллиард доллар болоhон байна. Гэхэ зуура дэлхэйн шэнэ дайе бэлэдхэлгэдэ үдэр бүхэндэ мүнөө нэгэ миллиард үлүүтэй доллар империалис гүрэнүүд гаргашална. Имагтал Америкын Холбоото Штадуудай энэ жэлэй сэрэгэй бюджет гурбан зуугаад шахуу миллиард долларта хүргэгдэhэн байна бшуу.

Зүгөөр дэлхэйн шэнэ дайнай балын үнэр агаарта мүнөө ехэ эгшүүнээр гутадаг болонхой. Гэхэ зуура хэр магад дэлхэйн шэнэ дайнай болоо hаа, тон ондоо шэнжэтэй, тусгаар дайн, хэмжээлэшэгүй ехэ аюултай термоядерна дайн болохо байна. Иимэ дай үүдхэхэдээ хэрэглэхэ тусгаар ехэ хүсэтэй зэбсэг түхеэрэгдэнхэй. Хэр магад энэ зэбсэг хэрэглэгдээ гээшэ hаа, дэлхэйе жара дахин үгы хэхэ хүсэтэй юм гэхэ. Иимэ дайнай болоо хада дэлхэй дээрэ амиды амитан үлэхэгүй бшуу.

Иимэ термоядерна дайнай хэр магад болоо хадань, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ hүүлшын дайн болохо ушартай. Түхеэрэгдээд байгаа ядерна зэбсэгэй бишыханшье хубиин, жэшээнь, нэгэ процентыншье хэрэглэгдээ hаань, «ядерна үбэл» гэдэг боложо, бүхы дэлхэй харанхы манаар хушагдажа, газар хэдэн метр зузаанаар хүрэжэ, бүхы юумэн мүльhэтэжэ, ямаршье ургаса ургахаяа болихо, ядерна дайнай аюулда дайрагдаhан хүндэ медицинэ ямаршье туhа хүргэжэ шадахагүй байха болоно.

Тиигээд эрэхэлээрнь хүн түрэлтэн амиды мэндэ үлэхэ гү, али ядерна дайнай гал дүлэн соо хосоржо hалаха гү? гэhэн асуудал зугаа hураhан асуудал бэшэ, харин залан сэхээр, үнэн зүрхэнhөө табигдаhан асуудал ха юм. Зүгөөр дэлхэйн шэнэ дайнай аюулhаа мүнөө арад түмэниие аршалан хамгаалха, түби юртэмсэдэ энхэ амгалан байдал олгохо гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ мэдэрхэ ёhотой болонобди.

Ядерна зэбсэгэй үшөө үгы байhан үеынхи, замбуулинай дайдын ойроо хүртөөдүй байhан сагайхи шэнгеэр бодомжолхо саг дүүрээ. Ушар иимэhээ хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын алас холын асуудалда политическэ шэнэ ёhоор бодомжолжо хандаха хэрэгтэй.

Политическэ шэнэ ёhоной бодомжын эхин үндэhые анха түрүүлэн В. И. Ленин табижа үгөө hэн. Ондо ондоо социальна байгууламжатай гүрэнүүд эбэй ёhоор хоорондоо зэргэ оршон байжа шадаха юм гэжэ тэрэ hургадаг бэлэй. hүүлэй hүүлдэ дэлхэй дээрэ социализмын заатагүй илаха байhанда Ленин хэлбэришэгүйгөөр этигэдэг байhан юм.

Гэбэшье иимэ илалта бүхы оронуудта нэгэн доро түйлагдажа шадагдахагүй гэжэ тэрэ хэлэдэг hэн. Социализмын замда али нэгэн ороной хэзээдэ орохо хэрэг тэрэнэй экономикын хүгжэлтын хэмжээнhээ, ангиин тэмсэлэй тэндэ хэр зэргээр дэлгэрhэнhээ, тэндэхи социальна хүсэнүүдэй тэнсүүриhээ болон бусадшье элдэб янзын эрхэ байдалhаа дулдыдаха байhаниинь элитэ. Тиимэ ушарhаа дэлхэй дээрэ социалис гүрэнүүдэй хажуугаар түүхын үшөөл удаан болзор соо капиталис гүрэнүүдтэй зэргэ оршон байхань зайлашагүй гэhэн тобшолол Ленин хэhэн байна. Тиихэдэ социалис болон капиталис гүрэнүүд эбэй ёhоор зэргэ оршон байха зэргэтэй гэжэ тэрэ hургадаг байhан юм. Ленинэй энэ заабариие Коммунис партимнай, Совет гүрэмнай хариин капиталис оронуудтай эрхилдэг харилсаануудайнгаа гол үндэhэн болгонхой.

Атомай тон гүнзэгы нюусые эрдэм наукын үшөө хүсэд тайлбарилжа бираагүй байха үедэ В. И. Ленин ажаhууhан, ажаллаhан, тэмсэhэн гээшэ. Тиигэхэ үедэ ядерна аюул тухай хэнэйшье ухаан зааянда ороогүй байгаа.

В. И. Ленинэй hүүлээр, илангаяа hүүлэй хэдэн арбан жэлнүүдэй туршада юртэмсын байдал үндэhөөрөө хубилаа. Дэлхэй гэгшэмнай ядерно-космическа үе сагта орожо ерэбэ. Атомай ядрое задалжа шадаха болобошье, хүн өөрөө үзэгдөө, дуулдаагүй ехэ аюулай «аманда» орохо жэшээтэй болоо. Энэ ехэ аюулhаа өөрынгөө ами наhые абаржа үзэхэ гэhэн шэнэ, айхабтар харюусалгатай зорилго бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэ өөрынь түүхэ табиба гээшэ. Тиин социальна, политическэ, соёл сурталай талаар хоорондоо гүрэнүүд хэршье илгаатай, атаа мээтэй байгаа hаа, ядерна дайнай энэ түйлай ехэ аюулhаа бэеэ хамгаалха, эб найрамдалай түлөө суг хамтаараа тэмсэхэ, хоорондохи харил[illegible] түни түбшэн ё[illegible] баримталха зэргэ[illegible] Эгээл энээн дээр[illegible] ческэ тон шэнэ [illegible] домжо хэрэгтэй [illegible]

Гэхэ зуура поли[illegible] нэ ёhоной бодом[illegible] партиин XXVII с[illegible] соносхагдаhа[illegible] эй ЦК-гай По[illegible] элидхэл дотор, [illegible] съездын hүүлээ[illegible] КПСС-эй ЦК-гай [illegible] секретарь М. С. [illegible] нэгэтэ бэшэ хэлэ[illegible] дотор дэлгэрэнгүй [illegible] дорхойгоор хэлэг[illegible]

Бүхы юртэмсын [illegible] шэбшэн үзэхэ бол[illegible] хэй гээшэмнай [illegible] угаа бишыхан, то[illegible] байна бшуу. Жэш[illegible] хэй дээрэ мүнөө [illegible] байгаа ядерна бо[illegible] бэрсэг дэлхэйе [illegible] дахин бута сохих[illegible] жэ эрдэмтэд тоо[illegible] на дайнай болоо [illegible] шашье, илагдагш[illegible] гүй.

Зүгөөр 1945 он[illegible] ной Хиросима, Н[illegible] тонуудай атомн[illegible] бомбодуулхадань, [illegible] олонхи хүн зон эн[illegible] hаар хүсэд тоог[illegible]

НАЙ ҮЕЫН ХҮН»
КОНКУРСДО ЕРЭҺЭН ОЧЕРК

ОЙН ХАРУУЛШАН

ров нимэ һайхан, баян дэлгэр жалгын ой модые, һахиха, хараха ажалтай ябахадаа, ямар ехэ золтойб даа. Энэ жалгаар би Москваһаа ерэһэн нүхэдтэеэ хамта баһал һамарта ябаа һэм. Мүнөө Булагтай жалгые урлан зураад, ой модонойнь харуулшание эгээл али газартань бэшэхэб гэһэн бодолдо абташабаб,— гэжэ уран зурааша Владимир нүхэрнай хөөрэжэ ябаа һэн.

ГУША ГАРАН модо болохо зай дабажа, Булагтайн зүүн шэлэ болохо Азаргын нюрган дээрэ гарамсаараа хуша соо орожо, хүрэхэ газартаа буубабди.

— Энэл нюрганһаа эхилээд зүүн тээшээ — тээ тэрэ хүхэрһэн хадын наагуур унжыһан Үлэнтэ гэжэ жалга хүрэтэр, хойноо —Зэдэ голой эрьеэр, урагшаа Монголой хилэдэ тулатар минии харадаг ой юумэл даа, —гэжэ Виктор Дондоковичой гараараа заһан байжа хөөрэхэдэнь, үндэр үндэр хада уулануудые хушаһан хэдэн мянган гектар болохо нэлэнхы ехэ хүбшэ тайга соо гол түлэб хуша, шэнэһэн абар табар хүһан модод харагдана. «Эндэл байһан хушануудые түншэжэ, һамараа бэлдэхэ болобот. һая эндэ дүхүү гаргаһан хүнүүдээ шалгаад лэ бусахамни. Ажални ехэ, тон яаранаб,—гээд газарша нүхэрнай сайншье шанагдахые хүлеэнгүй жолоошонтоео хамта саашаа ябашаба.

— Яагаа яаралтай хүн гээшэб. Баясхаланшье хүргэжэ үрдеэгүй байхадамнай ябашаба,— гэжэ нүхэдни гэмэрэлдэнэ.

— Танда участогаа заажа харуулаа бээз. Иимэ ехэ газарай ой модо харадаг хүн хэзээ сүлөөтэй ябаха юм,— гэжэ би урдань хэдэн жэлэй туршада Булагтайн эхинэй нэгэ һалаа болохо зүүн жалгада Захааминай госпромхозой барилгын модо бэлэдхэлгэдэ хүдэлэлсэжэ ябахадаа Михайловкын ойн харуулшадай ажалые һайса мэдэдэг, заримыень дүтэ танидаг болоһон хадаа, батаар хэлэбэб. Залуу нүхэдни энээн тухай мэдэжэ абахадаа, үдэр бүхэндэ үүрэй гэгээнээр һамараа суглуулхаяа гараад, үдэшын харанхы болоходо ехэ гэгшын түүдэг носоожо, ойн харуулшанай ажал, уршагта ушаралнууд тухай хөөрэхыемни ехэтэ һонирходог һэн.

Тиигээдшье хорин үдэшын түүдэгэй дэргэдэ ойн харуулшан тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо.

...Госпромхозой модошодой ехэ танил болоһон ойн харуулшан Дондок Ганжуров гэжэ үбгэжөөлнэй нэгэтэ бидэнэй ажалые шалгахаяа ерэхэдээ, Виктор гэжэ адар бэетэй хүбүүгээ дахуулаад ерэбэ. «Битнай пенсидэ гараха болооб. Энэ хүбүүгээ өөрынгөө түлөө үлөөхэ һанаатай ажалтаяа, участогтаяа танилсуулжа ябанаб»,—гэбэ. Тэрэ гэһээр олохон жэл үнгэрөө, мүнөө Виктор Ганжуров бэеэ даанхай, дүй дүршэлтэй эрхим ойн харуулшан болоод ябана.

Эсэгынгээ пенсидэ гарахынь урда тээ тэрэ Совет Армида албаяа дүүргэжэ ерээд, түрэл Михайловкынгаа совхоздо механизатораар яһала һайнаар хүдэлжэ байгаа. Совхоздоо түрүү зэргэдэ ажаллажа ябадаг хадаа олон грамота, шагналнуудта хүртэһэн, КПСС-эй гэшүүндэ абтаһан юм. Коммунистын нэрые дээрэ үргэжэ ябаһан хүбүүтэй хадаа Дондок үбгэжөөл наһаараа хэжэ ябаһан дуратай ажалаа ондоо хүндэ найдангүй, өөрынгөө хүбүүндэ даалгаха гэжэ оролдоо бшуу. Мүнгэ зөөриишье талые хараагүй, ажалаа, ой модоёо нарин гарта байлгахые хүсөө ха юм. Виктор механизатораар хүдэлхэдөө һарын 200—300 түхэриг хүрэтэр салин абадаг һэн. Харин харуулшанай ажал даажа абахадаа, 100 гаран түхэриг лэ хараад ябаха байгаа. Теэд эсэгын шуһан хаана ошохоб даа, түрэхэһөө ой тайгада дурлашаһан хүсэн гээшэ юугээршье таһалшагүйгөөр татаа. Эсэгэнь хүбүүгээ бүри бага балшарһаань эхилээд хүдөө гарахадаа абаад ябаха дуратай һэн. Хүйтэ нойтондо бээрэжэ, бороо саһанда норожо, хада уулын оройгоор жалга жаамын хүндыгөөр эсэгэтэеэ олон лэ удаа хоножо ябаһан байха. «Эрэ хүнэй жаргал хээрын сагаан таладе, хүбшэ тайгын оёорто юм», гэжэ эсэгэнь оло дахин хэлэдэг һэн. Виктор совхозһоо ерэй гэжэ «мултарамсаараа» эсэгынгээ хэрэгые даажа абаа бэлэй. Зүгөөр совхоздоо шадал зэргээрээ туһалжа, ойн харуулай коллективые ударидан, жэл бүри үбһэ бэлэдхэжэ нютагайнгаа ажахыда тушаадаг, барилгын модо, түлеэ бэлэдхэхэдэнь тааруу зохид газарта участогуудые үгэжэл байдаг.

ТЭРЭНЭЙ участок болохо Булагтайн нэлэнхы хүбшэ баабгай, бодон гахай, буга, хандагай, шоно, шэлүүһэн гэхэ мэтын һүрэтэй ан арьяатанаар элбэг юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай гал дүлэн соогуур амиды мэндэ ябажа гараад, гэртээ бусамсаараа энэ һүрөөтэй газарта харуулшан болоһон эсэгынгээ тэдэ арьяатантай оло дахин ушаржа, заримдаа хүнэй табилангай хуби заяагаар амиды гаралсажа заримдаа буугай һомоной хүсөөр диилэн даража ябаһыень Виктор һайса мэдэхэ һэн.

—«Ойн харуулшанай ажалые орхил даа, һанаа зоборитой байна. Хүдөө гарахадашнил зобо зобоһоор һаншагни сайжа байна. Эсэгыншни дайнда ябахадашье иигэтэрээ зободоггүй һэм, —гэжэ эжынгээ гэмэрхые Виктор олол дахин дуулаһан байха. Үшөө тиихэдэ ойн түймэрэй ехэ аюул бии. Эсэгэнь хэды дахин хүбсаһа хунараа галдажархиһан, эндэ тэндээ дүршэһэн гэртээ галай аюулые диилэжэ һүнөөһэндөө баггүй баяртай байгша һэн.

ВИКТОР ДОНДОКОВИЧ эсэгынгээ ажалай замые үргэлжэлүүлжэ эхилһээр найман жэл болобо. Энэ үе соо Захааминай ойн оньһожоруулагдамал ажахын түрүү ойн харуулшадай дунда бүхөөр жагсаа. Эсэгэдээл адли ажалдаа ехэ шунангы, хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн, үгэһэн лэ даабарие тэрэ доронь гологоһогүйгөөр дүүргээд ябадаг хадань нүхэдынь ехээр хүндэлдэг, дагахаяа оролдодог юм. Ажахыдань табан коммунистһаа бүридэһэн партийна бүлэг бии. Тэрэнэйнгээ ажалда эдэбхитэйгээр хабаадахын хажуугаар агитаторай үүргэ һайнаар дүүргэдэг, үшөө һурган хүмүүжүүлэгшын үялгатай хадаа залуу ойн харуулшадые, юрын ажалшадые дахуулан ой модо харууһалха орёо нарин ажалда дүй дүршэлдэ дадхаажа ябадаг. Ажалынь ехэ: барилгын модоной отологдожо абтаһан гү, али хооһон байһан газарта залуу модо тариха, үдхэнөөр ургаһан шэрэнгие үсөөрүүлжэ шэнгэрүүлхэ, ой соо унаһан модонһоо, гэшүүһэнһээ, нүүлэһээ сэбэрлэхэ, тайгын шэмэг — жэмэс, һамар хуһанай гүлгэ, шэнэһэнэй, нарһанай үрһэ бэлэдхэжэ, гүрэндөө тушааха гэхэ мэтын ажал мундахагүй даа. Хабартаа түймэрэй аюултай үедэ ойһоо гаралтагүй, ходол үзэжэ, хаража ябаха хэрэгтэй. Иимэ ехэ ажалда залуушуулые һургаха гээшэ амархан хэрэг бэшэ, зоригтойл хүнэй диилэхэ хэрэг. Олохон хүбүүд тэсэнгүй мүнгэ салингаашье голоод, ажалһаа гаража ошоһон байха. Зүгөөр Виктортэл адли зоригтой, хүбшэ хүбөөдэ үнэн зүрхэнһөө дурлаһан хүнүүд ажалдаа бүхөөр тогтожо, Михайловкынгаа энэ эмхиие районой ой модоной ажахы соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараад ябана. Тэдэнэй нэгэн гэхэдэ, урдань партийна хүтэлбэрилхы ажалда удаан хүдэлһэн, тиигээд бэеынгээ үлбэртэхэдэ ойн сэбэр агаараар амилан хүдэлжэ ябахаар харуулшан болоһон коммунист Бимба Цыренбалович Цыбенов һаяхан Буряадай республикын Ой модоной ажахын министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. Энэ нүхэр Виктор Дондоковичой хажууда нилээдгүй хүдэлжэ, дүй дүршэлыень һайса халажа абаһан хүн юм.

— Манай кадрнууд һайн даа. Виктор Дондокович, Бимба Цыренбалович шэнги хүнүүдтэй юушье бүтээхэш. Үгтэһэн даабари, түсэбүүдые жэншэдгүйгөөр саг соонь дүүргээд ябадаг хүнүүд манайда олон. Тиимэл хадаа арбадахи, арбан нэгэдэхи табан жэлнүүдэй түсэбүүдые һайнаар дүүргээбди. Мүнөөшье арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын оной түсэбүүдые бүхы дүнгүүдээрнь дүүргэхэбди. Районой ойн ажахы соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ манай коллектив түрүү һуури эзэлжэ ябана,— гэжэ Сергей Пырлэевич Доржиев (һаяхан Михайловкын ойн ажахын ахалагша харуулшан болгогдожо дэбжүүлэгдэз) манай бэлдэһэн һамар тушаан абажа байхадаа хөөрөө һэн. «Бидэниие хүдөө гаргажа, энэ ехэ олзо олгуулһан Виктор Дондоковичной хеанаб, уулзажа баяр баясхалан хүргэхэмнай» гэһэн гүйлтадамнай Сергей Пырлэевич: «Үгыл даа, тандал адли һамаршадай бригадые абаад, холо, хүдөө гараа. Хэлсэһэн даабарияа дүүргээ һаань, таанарта минии зүгһөө баясхалан хүргөөрэй гэжэ намда захяа һэн. Тиимэһээ Виктор Дондоковичһоо, мүн өөрһөөшье ехэ баярые хүргэнэб—гэжэ харюусаад, районой «Ажалай туг» газетын сентябриин 11-нэй номер уншахыемнай үгэбэ. Манай һамарта ябажа байха үедэ гараһан энэ газетын нэгэдэхи нюурта: «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болон социалис уялгануудые дүүргэлгэдэ амжалтануудые түйлэһэнайнь түлөө Буряадай АССР-эй Захааминай ойн оньһожоруулагдамал ажахын харуулшан Ганжуров Виктор Дондоковичые «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнаха» гэһэн Указ уншаад, ехэтэ баясажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударнигтай ойн ёһотой харуулшантай ушарһандаа омогорхон бусаа бэлэйбди.

Михаил ГОНЧИКОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

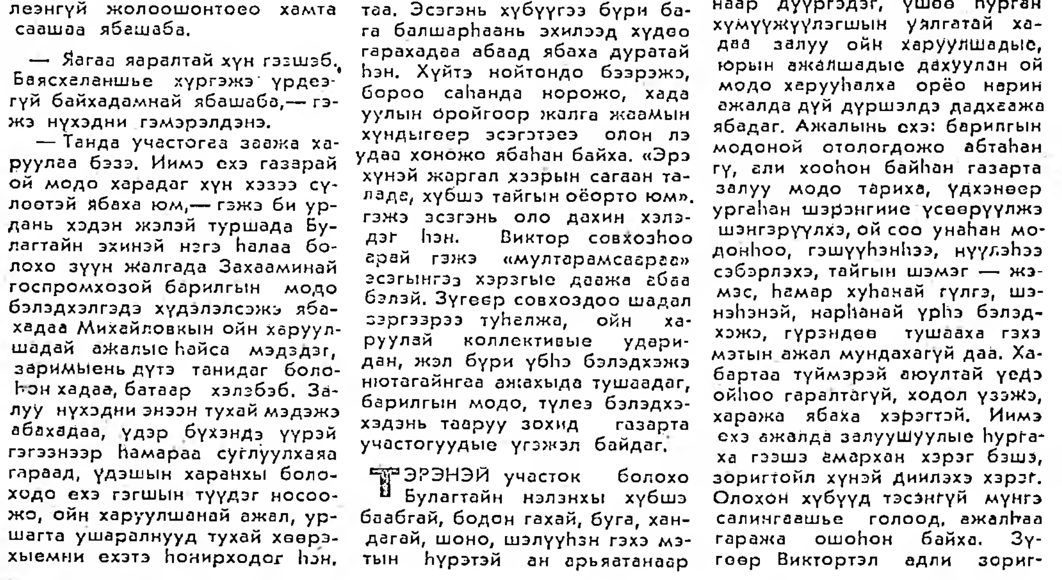

Хяагтын пионернүүдэй байшангай эдир бэдэрэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда унаһан нютагайнгаа сэрэгшэдые элирүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Эдир бэдэрэгшэдтэ иимэ ехэ һонин материалнуудые суглуулһанайнь түлөө Москва хотоор аяншалха эрхэ олгогдоо һэн.

— Оронойнай ниислэл хото бидэниие, Буряад ороной түлөөлэгшэдые, урин дулаанаар угтаа. Дайнай ветерануудай совет комитедтэ конференци боложо, эндэ бүхы союзна республиканууднаа, герой-хотонуудһаа ерэһэн һурагшад хабаадаба. «Ёһотой хүн тухай повесть» гэһэн номоор бидэнэй һайн мэдэхэ болоһон Советскэ Союзай Герой Алексей Маресьевые хүл дээрээ, халуун альга ташалгаар угтаабди,— гэжэ долоодохи классай һурагша Инна Бальчинова хөөрөө һэн.

Эндэ Буряад оронһоо ошоһон делегациин гэшүүд Советскэ Союзай Герой, дайнай жэлнүүдтэ эскадрилиин командир ябаһан Надежда Васильевна Поповатай, генерал-полковник Игорь Александрович Кузанкинтай, боксоор ороной арба дахин чемпион Сергей Алексеевич Щербаковтой, полководецуудай наһанайнь нүхэд—Мария Васильевна Буденная, Ракса Яковлевна Малиновская гэгшэдтэй үнгэргэгдэһэн һонирхолтой уулзалгада хабаадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Бальчинова А. Гендунова хоёр.

СУРМАЧ.
Авторай фото.

Номой тала

ҮХИБҮҮДТЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

Буряадай номой хэблэлдэ Людмила Корнаковагай «Үхибүүд наадана» гэһэн шүлэгүүдэй ном гараба.

Л. Корнаковагай шүлэгүүд эдир уншагшадта «Зүргэхэн», «Светлячок» гэһэн номуудаар, «Һолонго», «Хабарай дуунууд» гэһэн хамтын суглуулбаринуудаар танил болонхой. «Үхибүүд наадана» гэһэн шэнэ ном соогоо поэтесса байгаали, ан амитад, үхибүүдэй нааданууд, тэдэнэй һонирходог зүйлнүүд тухай хөөрэнэ. Номые уран зурааша А. В. Корнаков шэмэглэээ.

Галина Шелкуновагай һаяшаг хэблэгдэһэн онтохонуудай ном «Шэдитэ дэнгэй гэрэл» гэһэн гаршагтай. «Правда Бурятии». газетэдэ хүдэлдэг журналист Г. Шелкуновагай ном соо «Мүнхэ залуу наһан», «Шэдитэ дэнгэй гэрэл», «Акулина хүгшэн болон калина тухай онтохон» оруулагдаа. Онтохонуудай геройнууд һонирхолтой, уршагта ябадалнууд соогуур гаража, дэмбэрэлтэ һайхан үйлэ хэрэгүүдые бэелүүлнэ. Онтохонууд һургуулиин бага наһанай үхибүүдтэ зорюулагдаа. Залуу уран зурааша Юрий Невский номые шэмэглээ.

А. АБИДУЕВ.

ҺОЛОНГЫН ҺАЙХАН ОРОНДО

ЖУРНАЛИСТЫН ДЭБТЭРҺЭЭ

2. ПХЕНЬЯНАЙ ЭРШЭТЭ ДАБШАСА

(Эхиниинь декабриин 27-ной номерто).

Пхеньян хотын дабтагдашагүй зүйлнүүд тухай хэлэхэдээ, үльгэр домогто далита хүлэг Чхоллима тухай дурдангүй орхихогүйш. Үдэртөө мянган ли зайе (400 километрһээ үлүүтэй) гаталдаг хүлэг Чхоллима тухай үльгэр домог корей арадай дунда дэлгэрэнги. Ниислэлэй гол талмай дээрэ корейн революциин музейн дэргэдэ дүүлижэ ябаһан хүлэгые унаһан хүдэлмэришэн хүн партиин ЦК-гай Улаан бэшэг дээрэ үргэнхэй, согтой, омогтой урагшаа дабшана. Хойнонь барайгарай боодолго тэбэриһэн залуухан таряашан басаган мүн лэ урагшаа холо руу шэртэнхэй.

— Бидэ, корей арад Чхоллимагай үе сагта ажаһуунабди гэжэ омогорходогбди. Хэзээ эртэ урда сагһаа хойшо «Чхоллима» гэжэ үгые хурдан түргэн урагшаа дабшалта гэжэ ойлгодог гээшэбди. Мүнөөнэй эрид түргэн хүгжэлтын үедэ энэшье хурдан хүлэгөө шабхуурдан дабшаха ушартай болонобди, — гэжэ бидэнтэй ябалсаһан нүхэр Лим Чун До тайлбарилна. Тиихэдэнь бидэ харюу болгон, манай буряад арад бүхы хүсэл эрмэлзэлээ, һайн һайхан сэдьхэл бодолоо мүн лэ түргэн хүлэгтэй сасуулдаг, ардаг моридтоо соло дуудадаг, морин эрдэни гэлсэдэг юм гэхэдэмнай корей нүхэднай һонирхоо.

Юу хэлэхэб, корей арад шэнэ байдал зохёон байгуулха хэрэгтэ асари ехэ илалтануудые түйлаа. Эдэ хубилалтануудые ганса Пхеньянай һалбаран хүгжэлтын жэшээгээр баримталжа болохоор.

1950 оной июниин 25-һаа 1953 оной июлиин 27 болотор үргэлжэлһэн Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай үедэ республикын ниислэл хото үнэһэн тоборог болгогдоһон байгаа. Американ дээрмэшэд 1431 дахин Пхеньяниие бомбодоһон, бүхыдөө дайнай жэлнүүдтэ энэ хото дээрэ 428748 бомбо хаягдаһан, энэнь тэрэ үеын городой хүн бүхэндэ нэгэ бомбо хүртэһэнтэй адли. Энэ хотые шэнээр һэргээн бодхоолгодо зуунъшье жэл хүрэхэгүй гэжэ Вашингтоной Сагаан байшангайхид шашалдадаг байһан гэхэ. Бүри 1951 оной май һарада (дайнай эхилһээр жэл болоогүй байхада) уласхоорондын комисси шатажа байһан Пхеньян тухай элидхэл соогоо «энэ хото 100 процент һандаргагдаад байна», гэжэ мэдээсэһэн байгаа. Ниислэл хото ондоо газарта шэнээр бариһаниинь дээрэ гээд нүхэдэйшье дунда хэлсэдэг байһан гээд пхеньянайхид хөөрэнэ. Зүгөөр «улаан шуһаараа аршалан хамгаалһан баатар ниислэл хотоёо һэргээн бодхооё, һэльбэн шэнэлээ!» гэһэн уряатайгаар бүгэдэ арадай хүдэлөөн эхилжэ, 100 бэшэ, харин арба гаран жэл соо мүнөө үе сагай үзэсхэлэн һайхан хото байгуулагдаһан байгаа. 50-яад онуудта «Пхеньянай эршэ» гэһэн уряа бүхы орон дотор тараһан юм. Тиихэдэ гэр байрын нэгэ квартира 14 минутын туршада бэлэн болгогдодог һэн гээд юумэ ехэ һайрхуулхые оролдодоггүй Лим Чун До нүхэрнай хөөрэнэ. 70-аад онуудта. Чхоллима гэжэ мүнөө үе сагай үзэсхэлэн һайхан проспект 6 һарын туршада байгуулагдаа, олон дабхар байшан ордонгуудтай Пипха, Раквон болон бусад үйлсэнүүд хэдыхэн лэ һарын туршада бодхоогдожо, ниислэлэй шэмэг болонхой.

Абаһаар иимэ гоё һайхан город харахадаа, миин лэ түб талмай үйлсэнүүдынь иимэ болбосон түхэлтэй байгаа ёһотой гэжэ һанагдаа һэн. Теэд нэгэтэ, нүхэр Э. Хонеккерой айлшаар ерэһэн үдэр хотын гол үйлсэ талмайнуудта олон зуун мянган хүн зоной хабаадалгатай угтамжын баяр ёһололой болоходо, бидэ ямар бэ даа нэгэ ушараар яаралтай городой нүгөө талада ошохо болобобди. Үйлсэ бүхэндэ хүн зон, автомашинануудай ябахань хорюултай болонхой, теэд жолоошодоймнай мэдэхэгүй юумэнь үгы, хотын захын харгыда гараад яаралтайхан машинануудаа табилуулба.

Хотые тойрон татагдаһан асфальт хушалтатай үргэн дардам харгыгаар шуумайһан машинанууд cooһoo баруун гар тээмнай үргэнөөр нээгдэһэн хотын һайхан гээшэнь! Түүхэтэ хүшөөнүүдэй бүтээгдэһэн сагаан боро гранидай үнгэтэй 20—30 дабхар гэрнүүд, ордон байшангууд... Хотын захын гэрнүүд хүрэтэр туласа таряанай полинууд дээрэхи барайгарай тоолоно барашагүй бухалнууд, октябрь һарын тэнгээр алтан шаргал нарач доро ургасын ногоон полинууд дээрэ бүлүүр станцинуудай амидаралта үһаяа сасажа байхань урматай һэн.

Хайшаашье харахада, хаанашье ябахада эршэтэ ажалай, энхэ тайбан ажабайдалай хүгжэм ирагуу гоёор зэдэлхэдэл гэнэ. Энэ оршондо ажаһуужа, зохёон байгуулжа байгаа хүн зоной шарайда урма баярай, эгэршэгүй хүсэл зоригой, урагшаа дабшалтын этигэл найдалай туяа гэрэлтэһэн шэнги. Эрхэ сүлөөгэй, амгалан тэнюун ажабайдалай үнэ сэнгые аха дүү корей арад һайн мэдэхэ, өөрынгөө улаан шуһаар, халуун хүлһөөр түйлаһан жаргалта байдалаа аршалан хамгаалха, түрэл оронойнгоо гэрэлтэ ерээдүйн байшангые мүнөөдэр бодхоожо байна гэһэн бодол Пхеньянай үйлсэ талмайнуудаар ябахадамнай түрөө һэн...

Ниислэлэй үйлсэнүүдтэ залуушуул ехэ олон, жэгдэхэн жагсаалаар ябадаг үхибүүд тухай хэлээ һэмди. Ара нюргандаа заехан хүүгэдээ аятайханаар үргэлэнхэй эхэнэрнүүд олон, хүүгэдынь, пходэги гэжэ үргэн бүһөөр найдамтай зохидоор эхынгээ арада уягданхай юумэд, оршон дэлхэйе зэрэен, шэртэн энеэбхилнэ, зарим нэгэнииинь ябууд дундаа унтажа үрдинэ хэбэртэй. Эндэхи хүбүүд 29—30 наһатайдаа гэрлэдэг, басагад 25—26 наһатайдаа хадамда гарадаг гэжэ залуу нүхэр Ча Кван Бон хөөрэнэ. Хото хүдөөдэшье мүнөө гэр бүлэдэ ехэнхидээ 2—3 үхибүүдтэй байдаг. Олон үхибүүдтэй гэр бүлэнүүдтэ гүрэн түрэ нэмэлтэ туһаламжа үзүүлдэг юм байна.

Хотын үйлсэ талмайнуудаар ябахадаа, эрьежэ, тойрожо байгаад, мантан томо, ондоо хото городуудта үзэгдөөгүй, дабтагдашагүй түхэл маягтай ордон байшангууд тухай асуунабди. Онсо архитектуратай, жэншэдгүй урин нарин наар бүтээгдэһэн театрнууд, гостиницанууд, худалдаа наймаанай, бэеын элүүрые хамгаалгын, соёлой, спортын эмхи зургаанууд эндэ олон даа. Тэдэниие нэгэ-нэгээр тооложо, онсо өөрсэ илгааень хөөрэхэ болоо һаа, гайхал магтаалай үгэшье олдохо һэн, теэд газетын нюурнуудта багтаахын аргагүй...

Ниислэлэй ехэ-ехэ ордон байшангууд бултадаа имагтал дайнай һүүлээр, олонхинь бүри һаяхан — 80-яад онуудта баригдаһан байна. Февралиин 8-най нэрэмжэтэ (энэ үдэр Арадай арми байгуулагдаһан юм) соёлой байшан 6 мянган хүнэй һууха театрһаа гадна 1100 һууритай хоёрдохи театртай, эндэ мүн 600 хүнэй һууха кинотеатр болон бусад — хамтадаа зургаан зуу гаран таһалгануудтай асари ехэ ордон 1975 оной намар ашаглалгада тушаагдаһан юм. Мүнөө үе сагай техникэ энэ ордон соохи абяан, гэрэл, агаарай байдалые хододоо таарамжатай зохид байлгадаг, лифт, эскалаторнууд, бусадшье хэрэгсэлнүүд хүнэй бүхы эрилтэнүүдые хангаха арга боломжонуудтай. Энэ театр соо бидэ Корейн Арадай армиин дуу хатарай ансамблиин концерт шагнажа, сэдьхэлээ ханаа һэмди.

Мансудэ гэжэ уран һайханай театр 1976 оной октябрьда нээгдэһэн, газаашье, доторшье талаһаа уран гоёор бүтээгдэһэн энэ ордондо олон тоото уран бэлигтэн хаба шэдиеэ харуулһан гэжэ абаһаар ойлгохоор. Театрай урдахи талмай дээрэ үзэсхэлэн һайхан фонтанууд, нюдэ баясуулма скульптуранууд таарамжатайгаар табигданхай, бүгэдын анхарал татана.

Арадай һуралсалай ордон 1982 ондо нээгдэһэн, энэ хамта дээрээ 100 мянган дүрбэлжэн метр таймайтай, тэндэ 30 миллион хэһэг номуудые хадагалха, үдэртөө 12 мянган уншагшадые хангаха аргатай. Мүнөө үеын тон нарин техникээр зэбсэгжүүлэгдэһэн, 600 гаран зал болон таһалгатай энэ һуралсалай ордон оройдоо нэгэ жэл юһэн һарын туршада бодхоогдоһон гэжэ корей нүхэд хөөрэнэ. Бүхы барилгануудые тоолоно барашагүй, зүгөөр барилгынь шанар, тон нарин бодомжотой архитектура, шэмэглэл, барилгын материалнуудые шэлэжэ олоһониинь ээлүүдгүй анхарал татана.

Иимэ һайхан барилгануудые, ордон байшангуудые ганса Пхеньянда бэшэ, мүн бусад хото городуудта хаража баясаабди. Баруун далайн эрьедэхи Нампхо, урда хилэ шадархи Кесон, ниислэлһээ зүүнхойшоо оршодог нүүрһэшэдэй хото Аньчжу, аяншалагшадай олоороо ябадаг Мёхянсан гэжэ хадата нютаг—хаанашье ябахадамнай, эрхим шанартайгаар, уран гоёор баригдаһан миин ганса ниитын удха шанартай байшангууд, һургуулинууд, больницанууд бэшэ, мүн баһа гэр байранууд олон бэлэй. Түргэнөөр, эрхим шанартайгаар бүтээхэ, бүхы юумэндэ ээн ёһоор, гамтайгаар хандаха, арьбалха, арьбадхаха гээшэ ажалай газар бүхэндэ хуули гурим болонхой гэжэ абаһаар тэмдэглэхээр һэн.

Р. ГАРМАЕВ.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

КОНСТАНТИН КОРОВИНОЙ БҮТЭЭЛНҮҮДЭЙ ВЫСТАВКЭ

ЛЕНИНГРАД. Уран зураашын түрэһөөр 125 жэлэй ойе угтуулан, Константин Коровиной шэлэгдэмэл бүтээлнүүдэй выставкэ эндэхи Гүрэнэй ородой музейдэ һаяхан нээгдээ. Ороной хорёод шахуу уран зурагай галерейнүүдһээ асарагдаһан 150 шахуу зураг тэндэ дэлгээгдээ.

Үргэнөөр мэдээжэ зурагуудһаа гадна, элдэб музейнүүдтэ хадагалагдажа байдаг хэдэн олон зурагуудые выставкэдэ ерэгшэд хараха байна. 1900 ондо Парижда бүхэдэлхэйн выставкэ дээрэ ородой павильониие шэмэглэһэн гоёоһон 7 панно тэдэнэй дунда бии. Эдэ зурагуудай түлөө уран зурааша алтан медальда хүртэһэн байгаа. Залуу Коровиной хоморой автопортрет, «Зундаа», «Лапландида үбэлдөө» гэһэн байгаали харуулһан зурагууд гүрэнэй Третьяковско галерейһээ асарагдаа.

«Хованщина», «Золотой петушок», «Садко» гэһэн опернуудта бэлдэгдэһэн костюмуудай эскизүүд выставкэдэ ехэ һуури эзэлнэ.

...ОМЖ

бултанһаа булюу хүсэтэй болохомнай гэжэ забдаа гээшэ һаань, айхабтар ехэ алдуу эндүү болохо байна. Замбуулинда ямаршье зэбсэг алишье гүрэн гаргаха эрхэгүй.

Ямар нэгэн гүрэниие усалда оруулаад, өөрөө бүтэн гарахамни гэжэ һанаха болоо һаа, одоол ехэ алдуу болохо байна. Ядерна дайнда добтолуулагшашье, добтолон орогшошье адли хосорхо болоно.

Хүн түрэлтэнэй хамаг бүхы баялиг соохоо эгээл эрхим баялигынь, эгээл үнэ сэнтэйнь хүнэй ами наһан гэжэ манай парти тоолодог гээшэ. Гэбэшье дайн сэрэгэй асуудалаар КПСС болбол тон партийна, ангиин хараа бодол баримталдаг юм. Хүдэлмэришэн анги коммунизм байгуулха гэһэн уг зорилготой. Тиимэ ушарһаа манай парти уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөе, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе али болохоор дэмжэдэг. Гэбэшье соёл сурталай асуудалаар ангиин дайсадтай эбсэшэгүй эрид шанга тэмсэл хэдэг. Ямаршье дайн болохо ёһогүй гэжэ марксистнууд хэлэдэг. Харин үнэн зүб хэрэгэй түлөө хамгаалгын, сүлөөрэлгын дайнууд эрхэ бэшэ хэгдэхэ зэргэтэй гэжэ тэдэнэр тоолодог.

КПСС болон Совет правительство уласхоорондын оршондо политическэ шэнэ ёһоной бодомжые хэлбэришэгүйгөөр баримталдаг. Социализмын уг зорилгонь — эб найрамдал һэн тулань дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ гүйсэд сүлөөлхын, хамаг бүхы буу зэбсэгүүдые газар дээрэһээ эрид хорообхын түлөө манай парти, совет гүрэн хэзээдэшье эдэбхитэйгээр тэмсэдэг.

Бүхы дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ бүрин гүйсэд сүлөөлхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан дэлгэрэнгы үргэн программа 1986 оной январиин 15-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэһэн Мэдүүлгэ дотор тунхаглагдаа.

Гурбадахи мянган жэл хүрэтэр ядерна, химическэ, бактериологическа болон хүн зониие олон түмөөрнь хюдаха али бүхы зэбсэгһээ дэлхэйе сүлөөлхын түлөө тэмсэлые Советскэ Союз түрүүтэй бүхы социалис гүрэнүүд дам саашадань улам эршэтэйгээр үргэлжэлүүлжэ байна.

Ядерна зэбсэггүй, тэрэниие хэрэглэдэггүй байха дэлхэйн гол ёһонууд тухай Делидэ соносхогдоһон деклараци политическэ шэнэ ёһоной бодомжын тодорхой гэршэ баримта боложо үгэнэ. Энэ деклараци дотор ямар хэмжээнүүд хараалагданаб гэхэдэ:

мүнөөнэй зуун жэлэй эсэс хүрэтэр бүхы ядерна зэбсэгүүдые бүгэдөөрнь усадхаха;

бүхы хүн түрэлтэндэ хамаатай байгаа замбуулинда ямаршье зэбсэг гаргахагүй;

ядерна зэбсэг туршаха ябадалые гүйсэд бүрин хорихо;

хүн зониие олон түмөөрнь алаха хюдаха шэнэ зэбсэг түхеэрхэ ябадал хорихо;

химическэ зэбсэг хорихо, бии байгаашыень усадхаха;

юрын буу зэбсэгүүдые тэрэшэлэн зэбсэгтэ хүсэнүүдые ехээр хорооха.

Энэ декларацида 1986 оной ноябриин 27-до М. С. Горбачев Раджив Ганди хоёр гараа табиһан байна.

Мүнөө дээрээ ядерна зэбсэг үшөө үгы хэгдээгүй байна гээшэ ааб даа. Тиимэ ушарһаа ядерна зэбсэгээр гү, али тэрэниие хэрэглэхээрээ олон түмэниие айлгаха ябадал хорихо тухайда уласхоорондын тусгаар хэлсээ баталая гээд Советскэ Союз Инди хоёр дурадхаһан байна.

Буу зэбсэг бодотоор хураажа эхилхын тула ядерна туршалга болюулжа захалха гээшэ угаа шухала удха шанартай. Юуб гэхэдэ, алибаа ядерна туршалгын болюулагдаад байгаа хадань, ядерна зэбсэг саашадаа нарижуулагдахада, түхеэрэгдэхэгүй болоно. Энэ зэбсэгые хорооха арга боломжо олгогдохо болоно.

Советскэ Союз моратори соносхоод, жэл хахад соо ямаршье ядерна тэһэлэлгэ хээгүй байна. Гэхэ зуура энэ үе соо США ,хамтадаа 24 дахин ядерна туршалга хэһэн байна. Ерэхэ жэлдэшье США ядерна туршалгануудаа саашадань үргэлжэлүүлхээр хараална.

Зүгөөр ядерна туршалгануудаа Холбоото Штадуудай хэрбээ болюулаа һаань, ямаршье үдэр, алишье һарада Советскэ Союз мораторёо саашадань һунааха, харин ерэхэ жэлдэ США-гай зүгһөө түрүүшын ядерна туршалгын хэгдэһэн сасуунь, Советскэ Союз ядерна туршалга хэжэ эхилхэ гэжэ энэ жэлэй декабриин 19-дэ Совет правительствын хэһэн Мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын эб найрамдалай жэл гэжэ ООН-ой соносхоһон байгааша онһоо эхилээд, мүнөөдэхи зуун жэлэй эсэс хүрэтэр арбан табан жэлэй хугасаа соо Газар дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ гүйсэд сүлөөлхэ аргын байһые Рейкьявик харуулжа үгөө. Харин СОИ (стратегическэ хамгаалалтын үүсхэл) гэдэгһээ шалтагаалжа, энэ арга боломжо бодотоор бэелүүлэгдэжэ шадагдабагүй. Хэрбээ хоёр талаһаа харюусалга ехэтэйгээр оролдоо һаань, ядерна зэбсэгһээ дэлхэйе сүлөөлхэ арга боломжын олдоходонь нэгэл алхам үлөөд байна. Теэд дэлхэйе ядерна зэбсэгһээ хамтаараа сүлөөлхэ гэһэн хэлсээгээ президент Рейган һэнгэргүйгөөр бухажархиһан байха юм.

Гэхэ зуура Рейкьявигһаа гэдэргээ сухарилта гэжэ байхагүй. Уласхоорондын аюулгүй байдалые аршалан хамгаалхын тула сэрэгэй, политическэ, экономическа, гуманитарна болон бусад бүхы талаарнь хараалһан бүгэдэ ниитын системэ байгуулха гэһэн дурадхал КПСС-эй XXVII съезд дэбжүүлһэн байна.

Дайнай аюулай ехэ болохо бүринь дайнда эсэргүү хүдэлөөн улам бүри үргэдэнэ. Эб найрамдалай түлөө һүр хүсэтэ хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ, тэрэ тоодо Европо, Ази, Америкэ болон бусад түбинүүдэй оронууд, тэрэшэлэн Холбоото Штадууд доторшье үдэр ерэхэ бүри үргэн ехээр дэлгэрнэ. Үнгэрөөшэ зун Москвада үнгэргэгдэһэн эрдэмтэдэй уласхоорондын конференцидэ хабаадалсаһан США-гай, Великобританиин, Италиин, Франциин, Японой, Швециин элитэ ехэ эрдэмтэд мораторёо саашадань һунаагыт гэһэн гүйлтатайгаар М. С. Горбачевто хандаа бэлэй. Мүн лэ иимэ уряатайгаар совет ба американ хүтэлбэрилэгшэдтэ Аргентинэ, Греци, Инди, Мексикэ, Танзани болон Швециин ударидагшад хандаһан байна. Тэдэнэр «Делиин зургаан» гэжэ алдаршанхай.

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй түүхэһээ хэрбээ һануулха болоо һаа, бүхы дэлхэйдэ суутай болоһон элитэ ехэ эрдэмтэд А. Эйнштейн, Б. Рассел, Ф. Жолио-Кюри гэгшэд энэ хүдэлөөндэ үшөө табяад онуудай үеэр эхи табижа, Эб найрамдалай манифест соносхоо бэлэй. Энэ хадаа эб найрамдалай Пагуошска хүдэлөөн гэжэ нэршээд, энэ хүдэлөөндэ элдэб оронуудай, тэрэ тоодо США-гайшье хэдэн мянган эрдэмтэд хабаадалсана.

Хэр үгһаа хойшо хүн түрэлтэн хэршье ехэ аюулда ороо һаа, һүбэлгэн ухаагаараа бэе мэндэ, амгалан тэрээнһээ гаралсажа шададаг байгаа. Харин мүнөөшье ядерна дайнай түйлай ехэ аюулай толгойдоо тудаад байхадань, политическэ шэнэ ёһоной бодомжо баримталан, тэрээнһээ гаралсажа шадаха байха гэжэ Чингис Айтматовай уряагаар Иссык-Кульда сугларһан дэлхэйн уран һайханай ба эрдэм, соёлой интеллигенциин элитэ ехэ түлөөлэгшэд мэдүүлбэ. Политическэ шэнэ ёһоной бодомжые хүн зоной дунда үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ уран зохёол, искусство, гуманитарна эрдэм ехэ нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ.

Ядерна дайнда эсэргүү тэмсэлдэ эрдэмтэдэй хабаадалсаха тухай асуудалда үшөө А. Эйнштейн, Б. Рассел гэгшэд тодо харюу үгөө бэлэй. Хамаг бүхы хүн түрэлтэндэ хабаатай асуудалнуудые дайн сэрэгэй хүсөөр шиидхэхэ гэжэ оролдохоёо болихо шухала, тон шэнэ ёһоор бодомжолдог болохо хэрэгтэй.

Зүгөөр дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн тэншүү хараа бодол баримталдаг империалис эзэрхэг түримхэйшүүл буу зэбсэг яар ябта түхеэржэ, дэлхэйн шэнэ дайнда — ядерна дайнда яаралтай түргэнөөр бэлдэжэл байна. Сэрэгэй хүсөөр Советскэ Союзые булихабди гэһэн дэмы хооһон һанаан бодолһоо тэдэнэр хахасаха янзагүй хэбэртэй.

Теэд Советскэ Союз хэзээдэшье бэеэ хамгаалжа шадаха, мүн хани холбоото социалис оронуудайнгаа аюулгүй байдалые хамгаалалсаха аргатай хүсэн түгэс социалис гүрэн ха юм.

Бүгэдэ ниитын ядерна дайнай гал дүлэн соо дүрэжэ хосоронгүйгөөр оюун ухаагаараа хүн түрэлтэн политическэ шэнэ ёһоор бодомжолжо, ядерна дайнай хэсүү ехэ аюулһаа алгасаха бээз гэжэ арад түмэн найдана гээшэ. «...Бүхэдэлхэйн түүхэдэ оюун ухаан яахадаашье илаха байха» гэжэ Карл Маркс заагаа бэлэй. **(Маркс К., Энгельс Ф., Зохёолнууд, т. 15, 509 нюур).** Зүгөөр хүн түрэлтэнэй түүхэдэ, юрэнхы ажабайдалда оюун ухаан ба үһан тэнэг хоёр хэрэг бүхэндэ хоорондоо зүришэлдэдэг байха юм. Тиигэбэшье һүүлэй һүүлдэ оюун ухаанайнь илажа гарадаг байһые түүхэ гэршэлэн харуулаа.

Ц. МИТЫПОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Хото, хүдөөгэй һонин

«Элдин дэлхэйдэ — эб найрамдал»

Ниилэ урда доро Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, композитор Юрий Эрдынеевэй авторска концерт удэжын сээдэр опера, баледэй академическэ театр соо болобо. Агуухэ Ленин багшада зорюулагдаhан «Аппассионата» гэжэ, оратори-зохёолоор энэ концерт нээгдээ. Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд Д.-С. Дашицыренова, Б. Бороев солоень гүйсэдхэжэ, Буряадай АССР-эй арадай артист М. Жапхандаев уншэн уранаар уншаhан байна. Мүн энэ зохёолые гүйсэдхэлгэдэ хүгжэмэй 4-дэхи hургуулиин хүүгэдэй хоор, 2-дохи дунда hургуулиин барабан сохигшодой отряд, спорто театрай ба хүгжэмэй училищиин нэгэдэмэл хоор, Буряадай филармониин симфоническа оркестр хабаадаа.

Хүүгэдэй хоорой ба капеллын гүйсэдхэхөөр зохёогдоhон «Эб найрамдал» гэжэ бишыхан кантата, «Эхын табан хүбүүд» гэhэн дуу искусствын 9-дэхи hургуулиин хүүгэдэй хоор гүйсэдхэжэ hонирхуулаа. 1-дэхи интернат hургуулиин хүүгэдэй хоорой гүйсэдхэhэн «Пионерэй дуун тухай», «Сэсэгүүд» гэhэн дуунууд зохидоор дуулдаhан байна.

Хоёр хубиhаа бүридэhэн авторска энэ концерт удхаараа ехэ баян байба гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Нэгэдэхи хубидань композиторай үшөө нэгэ зохёолhоо «Бурханай дангиның шарай» гэhэн баледhээ оркестрэй гүйсэдхэхэ зохёолнууд дурадхагдаа. Мүн «Нямняехан» «Ута амаралта», «Элдин дэлхэйдэ — эб найрамдал» гэhэн зохёолнууд hонирхолтой гэжэ ажаглагдана. Илангаяа hүүлдэ нэрлэгдэhэн дууе Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумдэ hуража байдаг Афганистанай, Кампучиин, Гвинейн, Лаосой, Малин, Гвиней-Биссаугай, Монголой түлөөлэгшэд гүйсэдхөө.

Хоёрдохи бүлэгтэ мүн лэ hайн зохёолнууд оруулагдаа. РСФСР-эй габьяата артист Лариса Егорова, Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй артистка Хэжидма Аюржанаева, Буряадай АССР-эй арадай артист Гуржап Эрдынеев, академическэ театрай залуу дуушан Татьяна Галсанова, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд Григорий Бегадаев, Болот Бороев, РСФСР-эй арадай артист Сеян Раднаев, залуу дуушан Валентина Цыдыпова гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадаа.

«Мэндээ!», «Ашата Ленинэй магтаал!», «Амгаланхан орон байха», «Москва—Улаан-Баатар» гэhэн дуунуудые нэрлэгдэhэн артистнууд гүйсэдхэжэ, концертые түгэсхэбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. 1-дэхи интернат hургуулиин эдир дуушад. 2. Композитор Юрий Эрдынеевэ сугларагшадые амаршална.

Р. БАЗАРОВАЙ фототекст.

Эб найрамдалай уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаhан Эб найрамдалай үдэр Эдэрмэг нютагта hаяхан үнгэргэгдэбэ. Энэ ушарта зорюулагдаhан митинг дээрэ Дээдэ-Хэжэнгын совхозой Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. Д. Родионов, ажалай ба дайнай ветеран Ц. Б. Золтоев, медицинскэ

МИТИНГ, ЯАРМАГ, КОНКУРС

фельдшер С. А. Базарова гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын байдалай шахардуу байhые тэмдэглэжэ, амгалан тайбанай байдалаа бүри бэхижүүлхын тулада бүхы hайнаар ажаллаха ёhотойбди гэжэ мэдүүлhэн байна.

Энэ үдэр эндэ хэмжээ эбхуулганууд үнгэргэгдөө. hанаан нэгэдэлэй ярмагта Эдэрмэг нютагта ажалшад, эндэ түбхинэhэн ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа. Ярмаг ажалда хэрэглэгдэдэг эд зөөлүүд, буряадай занчагта эдээ хоол зүйлнүүд, модон дээрэ hиилэгдэhэн, эхэнэрнүүдэй уран гараар нэхэгдэжэ, оёгдожо хэгдэhэн бүтээлнүүд дэлгэгдэжэ табигдаа. Нютагай уралнууд дүй дүршэлээ, урга шадабари үшөө мартагдаагүй, харин үе залгамжалуулан бүри хүгжөөгдэжэ байhаа энэ ярмаг дээрэ дэлгэгдэжэ байhан бүтээлнүүд гэрушэлээ. Ярмаг дээрэ эдэ зүйлнүүдые худалдалгаhаа суглараhан 718 түхэриг Эб найрамдалай совет жасада дамжуулагдаа.

Энэл үдэр политическэ дуунуудай конкурс эмхидхэгдэhэн байна. Уран hайханай коллективүүдэй гэшүүд, дуунда дуратайшуул гэрэндэ хабаадалсажа, политическа болон патриотическа дуунуудые гүйсэдхэhэн байгаа. Найман жэлэй hургуулиин түлөөлэгшэд конкурсдо нэгэдэхи hуури эзэлээ. Нютагай больницын болон совхозой управлениин коллективүүд дуунуудые hайнаар гүйсэдхэжэ, удаадахи hууринуудта гараа. Конкурсдо илагшадта, эдэбхитэйгээр хабаадагшадта үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаhан байна.

З. ШИРАПОВ.

Хэжэнгын район.

ОЛОНОЙ АНХАРАЛ ТАТАА

РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй лектор, техническэ эрдэмэй кандидат Ю. Б. Стойлик эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай айлшан болобо. «СССР ба США: замбуулиниие ашаглалгада хоёр ондоо хараа зам» гэhэн асуудалаар тэрэ 40 гаран лекци уншаа.

Хойто-Байгалай райондо Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай урда, Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудта, локомотив-вагон заhабарилгын заводто, прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлдэ, «Бурятгражданпроект» институдта хүрэжэ, дурсагдаhан асуудалаар hүүлэй үедэ ямар хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэжэ байhан тухай хөөрөө. Айлшамнай ябахынгаа урда партиин обкомой Полит-гэгээрэлэй байшан соо Улаан-Үдэ хотын олониитын урда hүүлшынгээ лекци уншажа, шагнагшадай асуудалнуудта харюусаа.

Х. СОКТОЕВ.

КОМИССИ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Архидалгатай тэмсэл шангадхажа, энхэ элүүр байдал ажабайдалай гурим болгохо талаар ехэ анхарал республикадамнай хандуулагдана. Энэ асуудалаар врачнууд, юристнүүд, багшанар ажалша коллективүүдтэ, хүн зондо лекцинүүдые уншана, мүн архидалгатай тэмсэхэ бүлгэмүүд эмхидхэгдэнэ.

Республикын «Знание» бүлгэмэй дэргэдэ архидалгада эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха талаар комисси hаяхан бии болгогдобо. Тэрэнэй түрүүлэгшээр республиканска наркологическа диспансерэй ахамад врач Г. М. Баранчик hунгагдаба. Комиссиин бүридэлдэ республикын Санитарна гэгээрэлэй байшангай, Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын, прокуратурын, Гэгээрэлэй ба Соёлой министерствэнүүдэй түлөөлэгшэд, эрдэмтэд ороо. hаяхан комиссиин эмхидхэлэй заседани боложо, ябуулха хүдэлмэриингөө түсэб зүбшэн хэлсэhэн байна. Архидалгада эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байhан тухай шэнжэлгэ хэгдэхэ. Тиихэдэ республиканска наркологическа диспансерэй дэргэдэ архидалгада эсэргүү хүдэлмэриин методическа кабинет нээгдэхэ. Тэндэ hуралсал эмхидхэгдэжэ, лекторнүүдэй мэргэжэл дээшэлүүлэгдэхэ юм. Тобшолон хэлэхэдэ, предприятинуудай, эмхи зургаануудай партийна, профсоюзай комитедүүдэй энэ комиссида туhалаагүй hаа, хүдэлмэриинь ашаг үрэ hанаhанда хүрэхэгүй. Тиимэhээ энэ шэнэ комиссида туhалха, хүдэлмэриинь дэмжэхэ хэрэгтэй.

Д. ДАШИЕВ.

ЦАГААТЫН БАГАШУУЛДА

Анхандаа районой багахан hууринуудай нэгэн байhан Цагаата нютаг hүүлэй жэлнүүдтэ урган hалбаржа, түхэл шарайнь болбосон түхэлтэй боложо эхилэнхэй. Шэнэ гэрнүүд бодхоогдоно. Залуу хэдэн арбаад айл бүлэ тэдэ гэрнүүдтэ түбхинэнэ, залуушуулай хэдэн үйлсэнүүд бии болоо. Тиигэжэ хүүгэдэй ясли-сад нютагайнгаа бүхы үхибүүдые хангаха аргагүй болоhон байгаа. Гэбэшье энэ асуудал дары шиидхэгдэбэ.

Тээмэндэ найман жэлэй hургуулиин хоёр дабхар шэнэ байшангай ашаглалгада үгтэхэдэ, хуушан байшангыень заhабарилаад, хүүгэдэй ясли-сад үргэдхэхэ арга олдоhон байна. hургуулиин дулаахан, классууд шэнэлэгдээд, багахан цагаатынхидай наадаха, унтаха, эдеэлхэ таhалганууд түхеэрэгдэ. Мүнөө эндэ дала гаран үхибүүд хоёр бүлэгтэ хубаараад ябана. Тэдэнэй гүйсэд hайнаар хүмүүжэхын тула бүхы эрхэ байдал тогтоогдонхой.

Б. ЦЫБИКОВ,
манай штатнабэшэ корр.
Зэдын район.

hУРАГШАДАЙ АЯНШАЛГА

hургуулиин hурагшадай үбэлэй амаралтын хаhа хүрэжэ ерэбэ. Республикымнай бүхы hургуулинуудай коллективүүд hурагшадай амаралтын үдэрнүүдые hонирхолтойгоор үнгэргэхэ гэжэ оролдоно.

hаяхан республикын 1-дэхи интернат-hургуулиин 10-дахи классай 30 hурагшад түлөөhэгүй путевкоор Казахай ССР-эй ниислэл Алма-Ата хото аяншалгада мордобо. Энэ класс үнгэрhэн hуралсалай жэлдэ hургуулиин комсомолой эмхинүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ шагналда хүртэhэн байна. 10-дахи классай hурагшад hуралсалайнгаашье, ажал хүдэлмэриингөөшье талаар бусад классуудта жэшээ харуулжа ябадаг. Жэшээлхэдэ, энэ классай hурагшад — hургуулиин hурагшадай комитедэй түрүүлэгшэ Баяр Бадиев, классай комсорг Марина Галсанова, Баясхалан Цыбикжапов болон бусад зундаа hургуулиингаа амаралтын болон ажалай «Туяа» лагерьта эдэбхитэйгээр хүдэлhэн байна. Эдэ hурагшад hайн hуралсалаараа, ниитын хүдэлмэридэ ходо хабаададагаараа шалгардаг.

Тиихэдэ 9-дэхи, 6-дахи классуудай hурагшад Москва, Владимир болон бусад хотонуудаар аяншалгада гарахаар бэлдэжэ байна.

Ж. САНЖИЕВ,
нэгэдэхи интернат-hургуулиин директор.

Манай сүлөө саг

Залуушуул хабаадаа

Кабанскын районой Тимлюйн хүдөөгэй клуб соо «Хабаяа туршая, хүбүүд, басагад!» гэhэн конкурс тээмэндэ үнгэргэгдөө hэн. Командын бүридэлдэ таба-табан хүн хабаадаа. Мэргэжэлэй 4-дэхи училищиин hурагшад «Юность» гэжэ команда эмхидхээ. Энэ бүлэгые С. И. Перевозников хүтэлбэрилбэ. Харин «Люкс» гэhэн командада тосхоной комсомолшууд болон залуушуул ороhон байна. Л. И. Вершковский тус командын капитан байгаа.

Түрүүшын конкурс механизаторай мэргэжэлдэ зорюулагдаа. Эндэ табигдаhан асуудалнуудта командануудай гэшүүд яhала hайнаар харюусаба. Дэлхэй дээрэ анха түрүүшынхиез бии болгогдоhон трактор тухай, мүн эгээл түрүүшын совет трактор тушаа тэдэнэр эндэ сугларагшадта хөөрэжэ үгөө. Тиихэдэ харгын дүримүүдые хэр мэдэхэ байhанаа харуулhан байна. Тракторай тусхай зүйлнүүдые тэдэнэр задалаа, хожомынь хабсаргаа.

Удаань гэр бүлын ажаhуудалда зорюулагдаhан даабаринуудые ... Жэшээлхэдэ, эдеэ хоол бэлдээ, хубсаhа оёо, куклануудые хубсалуулаа. «Архи — ами наhанай дайсан» гэhэн темээр зурагуудые тэдэнэр зураhан байна. Тэрэшэлэн энэ темэдэ зорюулагдаhан оньhон үгэнүүдые, таабаринуудые мэдэхэ байhанаа конкурсдо хабаадагшад харуулаа. Жюрин гэшүүд мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолбо.

Эрхим эрдэм мэдэсэтэй хүбүүд, басагад шагнагдаа. Арбан найматай Женя Ченгировада тусхай шан барюулагдаба.

Конкурсын hүүлдэ hайндэрэйхеэр стол шэмэглэгдээ. Эндэ халуун сайтай самоварнууд, пирогууд, торт болон печени табигдаа. Энэ хадаа Тимлюй тосхоной басагадай өөhэдынь гараар бүтээгдэhэн амтатай зүйлнүүд болоно. Иигэжэ хүхюу зугаатайгаар сүлөөтэй сагаа тосхоной ажалшад үнгэргэнэ.

Б. СОТНИЧ,
хүдөө бэшэгшэ.

ХААНА ЮУН БОЛОХОБ?

◇ СЕРОВОЙ нэрэмжэтэ соёлой байшан. «Амар мэндэ, хасуури!» Шэнэ жэлэй hайндэртэ зорюулагдаhан хүүгэдэй наадан. 12 часhаа эхилхэ. 21 часhаа дискотекэ болохо.

◇ ВАГЖАНОВАЙ нэрэмжэтэ поселогой соёлой байшан. Шэнэ жэлые угтуулан үхибүүдэй наадан 11 часhаа эхилхэ. Үдэшэлэн 20 часhаа залуушуулай хатар, наадан.

◇ ЗҮҮН-СИБИРИИН технологическа институдай хүнгэн атлетикын манеж. Шэнэ жэлэй шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикээр Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн. Эхин 11 часhаа.

◇ БУРЯАДАЙ АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион. Футболоор «Буряадай үбэлэй бүмбэгэ» гэhэн шанда хүртэхын түлөө Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн. Эхин 12 часhаа.

◇ «ТРУД» бүлгэмэй спортын байшан. Буряадай АССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө барилдаагаар мүрысөөн. Эхин 11 часhаа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Декабриин 28-hаа январиин 4 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Барилга ба архитектура». 10.25 — «Спортлотогой» тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 —«Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 —«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Нүхэр-дуун». 16.30—Мультфильм. 16.40 — Поэтическэ антологи. Николай Рубцов. 17.00 — «Время» программын материалнуудаар хэгдэhэн шүүмжэлэлдэ харюунууд. 17.25 — «Ослиная шкура» — уран hайханай фильм. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.05 — «Арф поэтические звуки» — фильм-концерт. 20.15 — Кинопанорама. 22.00 — Время. 22.35 — «Манай гэр». 23.05 —«Футболой шэнжэлэл». 00.05 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Баримтата фильм. 9.30 — «Озорные повороты» — уран hайханай фильм. 11.00 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой хүүгэдэй ехэ хоорой концерт. 11.30—«Эжын hургуули». 12.00 «Ород хэлэн». 12.30 —Телефильм. 13.10 — «Литература тухай хөөрэлдөөн». 14.30 —«Ан амитадай аймагта». 15.30 — «Рожденная революци[…] 10 серитэй уран h[…] фильм. 7-дохи фильм. […] на 20-е». 16.45 — Мульт[…] 17.05 — Фольклорно […] hайндэртэ. 17.35 — «О[…] журналда айлшаар […] Дэлхэйн хүгжэмтэ соё[…] саhаа. А. Гречанинов, […] политов-Иванов. Роман[…] 19.20 — Ленинградай […] диин программа. 21.00[…] галан нойрсогты, баг[…] 21.15 — «Эрдэм ухаан […] никэ». 21.25 — «Дэлхэй[…] луушуул». 22.00 — Врем[…] — Бальна хатарай анс[…] нуудай бүхэсоюзна […] вальда хабаадагшадай к[…]

ПОНЕДЕЛЬНИК, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.50 — «Аяншалагшадай клуб». 10.50—«Незнайка с нашего двора». 2-дохи сери. «Большой сюрприз». 11.55 — Шэнэ hонин (12.00 хүрэтэр). 16.30—Шэнэ hонин. 16.40—«Эжын hургуули». 17.10 —Москвагай сатирын театрай «Ворон» гэhэн фильм-зүжэг. **Улаан-Үдэ.** 19.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн. СССР-эй болон ЧССР-эй суглуулагдамал командануд. 22.00—Время. 22.35—«Дуун эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ». 23.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 24.00—Баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Пионери»—киножурнал. 9.35—«Ураалай үльгэршэн». П. П. Бажовой ажаябадал ба зохёохы ажал ябуулга тухай. 10.30 — «Мы желаем счастья вам» — баримтата фильм. 11.00—«Дон-Кихот» театрта, кинодо болон уран зурагай искусствада. 11.40, 12.40 — Ботаника. 6-дахи класс. 12.00—Баримтата фильм. 12.10—«Ород хэлэн». 13.00—П. И. Чайковский. «Времена года». 13.55—XIX зуун жэлэй эсэсэй ородой искусство. Василий Суриков. **Улаан-Үдэ.** 15.00—Баримтата фильм. 15.40—«Полоса родной земли»—телефильм .16.00—«Бешеные деньги» — уран hайханай фильм. 17.40—Соносхолнууд. 17.50—«Хүтэлбэрилэгшэ: хэлэhэн үгэнь болон хэр[…] ТСК-гай генеральна ди[…] Социалис Ажалай Геро[…] Альцман дамжуулгада[…] даха. 18.30—«Арадай […] тын экран». Москва. […] «Барилгашан». Ула[…] 19.45—«Харилсаа хо[…] Москва. 21.00—«Амгала[…] согты, багашуул!» «Элүүр энхэ байга[…] — Время. 22.35 — «К т[…] бит и бросает» — уран[…] ханай фильм. (Румыни[…]

ВТОРНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 10.45—«Последний подвиг Камо»—уран hайханай фильм. 12.15—«Эдиршүүлэй уран бэлиг». 12.45—Шэнэ hонин (12.50 хүрэтэр). 16.30 — Шэнэ hонин. 16.40—«Түүхын hургаалнууд» — тележурнал. 17.30—«Телеграмма»— үхибүүдтэ фильм. **Улаан-Үдэ.** 19.00—«Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». **Москва.** 19.45—«Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ. **Улаан-Үдэ.** 20.00—«Зүүн Сибирь»—киножурнал. 20.10—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.35 — «Поезд чрезвычайного назначения»—уран hайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—Эстрадна дамжуулга. 00.20 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—А. Папян дуулаха. 9.40—«Будильник». 10.10—Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 10.40—Баримтата фильм. 10.50 — Ахалагша классайхидта зорюулагдаhан дамжуулга. 11.20 — «Шатарай hургуули». 11.50 — Баримтата фильм. 12.00—Франц хэлэн. 12.30—«Большой трамплин» — үхибүүдтэ фильм. 13.45—Шинии ленинскэ библиотекэ. 14.15 — Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 17.15 — Щорсовско алдар суута...» — киноочерк. 17.35—Шэнэ hонин (буряадаар). 17.50 — «Ханинарай уулзалга». ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой дэргэдэхи эдэбхитэдэй бүлэгэй гэшүүд, МЖК-гай түрүүшын отрядай гэшүүд дамжуулгада хабаадаха. 18.30—СССР-эй байгуулагдаhан үдэртэ. «Ниитэ нэгэн бүлэ соо» (буря[…] **Москва.** 19.00—Сибири[…] пачнуудай ансамбль […] 19.15—«Дохёогоо үгыт, […] стнууд!» **Улаан-Үдэ.** 19[…] Соносхолнууд. **Москва,** […] 1986 оной научна нээл[…] **Улаан-Үдэ.** 20.35—«Ёhо […] үргэлжэлүүлэн» Улаа[…] телестудиин очерк. 20.45[…] Сибирь»—тележурнал. […] 21.00—«Амгалан ной[…] багашуул!. 21.15—«...16-т[…] тэрээнhээ дээшэ hahата[…] дэ». 22.00—Время. 22.35—[…] ные люди».—уран […] фильм.

СРЕДА, 31

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.40—Эгэшэ дүүнэр Кныщүүд болон Виктор Карасенко дуулаха. 10.05 —«Хүхюун стартнууд». 10.50—Мультфильм. 11.05—Баримтата фильмүүд. 11.30—«Уроки на завтра»—уран hайханай фильм. 12.35—«Залуушуулда зорюулагдаhан телепрограмма болон фильмүүдэй бүхэсоюзна VII фестиваль тухай. 13.35—Киномэдээсэл». 14.20—СССР-эй арадай артист С. В. Образцовой хүтэлбэри доро ГТЦК-гай «Буратино» гэhэн фильм-зүжэг. 15.30—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.45—«Тропой бескорыстной любви»—уран hайханай фильм. 17.00—Үбэлэй этюд». 17.05—«Рысь выходит на тропу»—уран hайханай фильм. 18.15—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн. СССР-эй болон США-гай суглуулагдамал командануд. 20.15 — Мультфильм. 20.30—Останкинадахи концертнэ студида энэздэ зугаанай үдэшэ. 22.00—Время. 22.35—«Телевизор харагшадай анхаралда». 23.05—Эстрадно-цирковой дамжуулга. **Улаан-Үдэ.** 23.45—«Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд»! **Москва.** 00.05—Совет дуунай концерт. 00.35—«Страна моя»—Баримтата фильм. 00.45 —«Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!» — Совет арадта амаршалга. 01.00 —Шэнэй жэлэй hайндэрэй концерт. 04.00—«Хатар, хатар, хатар...» 04.30—Гадаадын эстрадын артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Мультфильмнүүд. 9.45—Ородой искусство. 10.20 —Дуу, хатарай гүрэнэй ансамбльнуудай бүхэроссин II харалгада хабаадагшадай түгэсхэлэй концерт. 12.10—Баримтата фильм. 12.35 — «Воробей на льду»— үхибүүдтэ фильм. 13.55 —Немец хэлэн. 14.10—«Наадыш, гармонь». 15.35—А. Н. Островский. «На всякого мудреца довольно простоты» — гүрэнэй Е. Вахтанговай нэрэмжэт[…] демическэ театрай фи[…] жэг. **Улаан-Үдэ.** 18.20—«[…] мэдээсэлэй программа. […] 18.50—«Чудаки»— кино[…] 20.05—Опереттэдэ дурата[…] да». 21.00—«Амгалан но[…] ты, багашуул!». 21.15—«Х[…] рилсаан» — тележурнал[…] Время. 22.35—«Ородой […] гэhэн искусствын фест[…] концерт. 23.20—«Аплод[…] ты, аплодисменты»—ура[…] ханай фильм. 00.35—«[…] моя» — баримтата филь[…] —«Шэнэ жэлээр, нүхэд[…] Совет арадта амаршалг[…] —Классическа болон […] хүгжэмэй концерт.

ЧЕТВЕРГ, ЯНВАРИИН 1

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ hАЙНДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Шэнэ hонин. 9.20 — И. Штраусай зохёолнуудай концерт. 10.05—«Шэнэ жэлэй этюд». Ородой болон совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 10.25 —«Хүхюун нотонууд». 11.25 —Кубын национальна hайдэртэ. Кубын телевидениин программа. 12.25—Мультфильм. 12.35—Баримтата фильм. 12.50—Москва шадарай цирковой коллективүүдэй концерт. 13.40—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн Канадын ба СССР-эй суглуулагдамал командануд. 15.40—«Сказка, рассказанная ночью» —уран hайханай фильм. 16.55—«Бүхы юумые мэдэхэ хүсэлтэйб» —киножурнал. 17.05—Ородой хореографическа фольклорой концерт. 18.05—Мультфильмнүүд. 18.35—«Иван Васильевич меняет профессию»—уран hайханай фильм. 20.15—«Дуун-86». Телевизионно бүхэсоюзна фестивалиин түгэсхэлэй үдэшэ. 22.00—Время. 22.35—«Дуун-86» гэhэн түгэсхэлэй үдэшын үргэлжэлэл. 00.30—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Жар-птица из края берез»—баримтата фильм. 10.00—Ритмическэ гимнастика. 10.30—Обыкновенное чудо»—уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.50 — «Арадай аялга дуунууд». 13.05—«Похищение» — үхибүүдтэ фильм. 14.30—Гаванын «Арагон» гэжэ фольклорно ансамблиин концерт. 14.55—А. Цагарели. «Ханума». Ленинградай гу[…] академическэ Горькийн […] жэтэ драмын Ехэ те[…] фильм-зүжэг. 17.15—«До[…] колониальном стиле»—[…] hайханай фильм. (Куба)[…] —Балет. П. И. Чайко[…] «Щелкунчик». Белорусси[…] эй ГАБТ-ын зүжэг. 20.3[…] римтата фильмүүд. 21.0[…] галан нойрсогты, бага[…] 21.15—Ехэшүүлдэ мульт[…] нүүд. 21.40—Баримтата […] 22.00—Время. 22.35—«С[…] ный детектив» — теле-зүж[…]

ПЯТНИЦА, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Мещерская сторона»—баримтата фильм. 10.10—Үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 10.40 —«Будущим годам на посмотренье» — баримтата фильм. 11.20—Ан амитадай аймагта. 12.50—«Моодо болон бидэ». Шэнэ түхэлэй хубсаhа үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ асуудалнууд тухай. 13.25—«Тайна снежной королевы» — уран hайханай фильм, 1-дэхи сери. 15.00—«Инаг дуратай Эхэ оромни». фотоконкурс. 15.05—«Тайна снежной королевы». 2-дохи сери. 16.15—«В кругу героев Толстого»—фильм-концерт. 17.35—«Доктор Айболит»—7 серитэй мультфильм. 1—4 сери. 18.20 —«Оперно сценын эрхим түлөөлэгшэд». 19.25—«Москва соогуур аяншалга». Ленинградска проспект. 19.40—«КВН-86». Москвагай химико-технологическа институдай болон Одессын гүрэнэй университедэй студентнэрэй уулзалга. 22.00—Время. 22.35—«Путешествие месье Перришона»— уран hайханай фильм. 23.50—Шэнэ hонин. 23.55—Интервидениин оронуудай Шэнэ жэлэй амаршалганууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Үглөөнэй почто». — хүгжэмтэ дамжуулга». 9.50—Ритмическэ гимнастика. 10.35—«В ожидании чуда» — үхибүүдтэ фильм. 11.45—Дэлхэйн уран hайханай соёл культура. 12.15—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн. ЧССР-эй ба США-гай суглуулагдамал командануд. 14.15—Литвагай телевидениин болон радиогой хүнгэн хүгжэмэй оркестр наадаха. 14.45—«О. Уайльд. «Как важно быть серьезным»—теле-зүжэг. 16[…] Авторска дуунай концерт[…] «Манай саад». 18.15—«П[…] нок с высотой»—бари[…] фильм. 18.45—«Таанад эхэ[…] хэжэ шадахат». 19.30—«[…] юумэн инаг дуранhаа […] 21.00—«Амгалан ной[…] багашуул!» 21.15—Ура[…] ша Ренато Гуттузо тух[…] рэон. 22.00—Время. 22[…] бэй телевидениин боло[…] союзна радиогой Ехэ си[…] ческа оркестрэй хабаа[…] искусствын уран бэлигт[…] лон залуу артистнуудай […] тэ үдэшэ.

СУББОТО, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Ритмическэ гимнастика. 10.15—«Свидание с Софийкой»—баримтата фильм. 10.35—«Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35—«Элүүр энхэ байлга». 13.20—«Ералаш». 13.30 —«Хүгжэмтэ киоск». 14.00—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00—«Аяншалагшадай клуб». 16.05—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн. 3-дахи hууриин түлөө мүрысөөн. 18.05—«Доктор Айболит»—7 серитэй мультфильм. 5—7 сери. 18.35 —«Булагууд». 19.05—«Вильгельм Пик»—баримтата фильм. (ГДР-эй телевидениин бэлдэhэн). 19.45—«Нүхэр дуун»—бүхэсоюзна телеконкурс. Эрхүү хотоhоо дамжуулагдаха. 20.25 —Мультфильм. 20.35—«Прохиндиада, или бег на месте» —уран hайханай фильм. 22.00 —Время. 22.35—СССР-эй арадай артист, Ленинскэ шангай лауреат Ю. Н. Григоровичой зохёохы ажал ябуулга тухай телефильм. 23.30—Шэнэ hонин. 23.35 — Телефильмын үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты!». 9.20—«Медуница» гэжэ фольклорно ансамблиин концерт. 9.50 — «Путешествие по Коломне — баримтата фильм. 10.10 — М. Зощенко. Зохёолнуудайнь хуудаhануудаар. 11.00—П. И. Чайковский. 4-дэхи номерой симфони. 11.45—«Объектив». 12.15 —«Музейнүүд болон выставкын залнуудаар». 12.45—«Эргырон» ансамблиин концерт. 13.15—Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 13.45 — Мультфильм. 14.55—«Рожденная революцией»—10 серитэй уран hайханай фильм. «Оборотни». 8-дахи фильм. 16.30—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 17.30—Мультфильм. […] Уран hайханай гимна[…] уласхоорондын му[…] 18.25—Останкинадахи […] нэ студида М. Лави[…] хүтэлбэри доро «Але[…] самблиин концерт. 19[…] рилга ба архитектура[…] журнал. 19.55—«Фест[…] нууд, конкурснууд, […] нүүд». 21.00—«Амгалан […] согты, багашуул!», […] Рахманинов. Оркестртэ[…] фортепьянна дээрэ […] дэхэ 2-дохи номерой к[…] 22.00—Время. 22.35—[…] буулгагдаа»—хүгжэмтэ[…] жуулга.

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Дамжуулгануудай программа. 8.05—Үглөөнэй зарядка. 8.15—Багахан концерт. 8.30—Время. 9.10 — «Хүгжэмтэ калейдоскоп». 9.40—«Спортлотогой» тираж. 9.50—«Я—Сиверко». Хатарай арадай ансамблиин концерт. 10.15—«Парад-алле» — үхибүүдтэ фильм. 11.35—Шэнэ hонин (11.45 хүрэтэр). 16.05—Шэнэ hонин. 16.15—«Мориц из афишной тумбы»—үхибүүдтэ фильм. (ГДР). 17.30—«Ород хэлэн». 18.00—Шэнэ hонин. 18.10 —«...16-тай ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». 18.55—Гүрэндэ тушаан абаха гурим: шанарай түлөө тэмсэл». **Улаан-Үдэ.** 19.35—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.50—Хоккей. Олимпиадын урдахи мүрысөөн. Түгэсхэл. 22.00 — Время. 22.35—Татьяна болон Сергей Никитинтэнтэй уулзалга. 24.00—Шэнэ hонин. 00.10—Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой эстрадно-симфоническа оркестрэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.15—Үглөөнэй гимнастика. 9.30—«И углами изба красна» — баримтата фильм. 10.20—Ородой урданай дуунууд. 10.30—Ф. Шопенэй фортепьянна зохёолнууд. 11.30 — «Включите северное сияние»—үхибүүдтэ фильм. 12.50—Англи хэлэн. 13.20—Мультфильмнүүд. 13.50—«Ты промчи меня, зима!». РСФСР-эй габьяата артистка Л. Рюминагай концерт. 14.20—«Автограф». […] классайхидта телеви[…] 15.45—Шэнэ hонин. Ул[…] 17.35—Шэнэ hонин (бур[…] 17.50—«Во глубине си[…] руд» гэhэн дамжуулга[…] Буряадай искусствын у[…] лигтэнэй болон арадай […] бэлигтэнэй коллекти[…] концерт. Москва. 19.35 […] дай аялга дуунууд». Ул[…] 19.50—Соносхолнууд. […] «Социалис оронууд» […] циклhээ дамжуулга. К[…] ряадаар). 20.15—Шэн[…] амаршалганууд. Телеви[…] рагшадай бэшэгүүдэ[…]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Буряадай АССР-эй профсоюзуудай союзууд хоорондын XVIII конференци тухай информационно мэдээсэл. Хурдадхалгын замаар. Октябриин революциин ордента «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 708-дахи СМП-гэй коллективэй 1987 оной социалис уялганууд. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө»—суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Хүгжэлтэез саашадань бэхижүүлхэ»—арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй сессиhээ. Гүрэндэ тушаалга: болбосоролой шалгалта. «Бэлэн болгогдоогүй...»—Е. Батуровай статья. Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ.

Гурбадахи хуудаhанда. Октябрьhаа түүхэтэй. Хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Байгалай үзэсхэлэн гоё булан»—В. Матвиевскиин фото-мэдээсэл. Харгын дүрим тухай шэнэ гурим. Телевидениин долоон хоногой программа.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23. редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-86-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-63-86, 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95. Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-03770. Заказ № 298. Индекс 04809